JAVA-BODE.

NIEUWS- HANDELS- EN ADVERTENTIE-BLAD VOOR NEDERLANDSCH-INDIE.

A°. 1855. Zaturdag 15 December. N°. 100.

Prijs per halfjaar voor *Batavia* .... ƒ 12.50
» » » » *Java* .... » 15.—
» » » » *Buitenbezittingen* ...... » 17.50
De betaling geschiedt vooruit. — Brieven *franco*.

De JAVA-BODE verschijnt op Woensdag en Zaturdag van elke week, vóór posttijd.

De prijs der Advertentiën is... ƒ —.60 duiten voor de *Vijf woorden*
Bij eerste of meerdere herhaling —.30 » » » » »
Behalve het Zegel voor den Lande.

Bij deze Courant behoort één BIJVOEGSEL.

IN NAAM DES KONINGS!

DE GOUVERNEUR-GENERAAL VAN NEDERLANDSCH-INDIE,
Den raad van Nederlandsch-Indie gehoord:

Allen die deze zullen zien of hooren lezen Salut! *doet te weten:*

Dat Hij,

In aanmerking nemende dat overtuigend is gebleken de dringende noodzakelijkheid, voornamelijk ook in het belang van den handel, om de Europesche wetgeving, voor zoo ver die thans daarvoor vatbaar is, van toepassing te verklaren op de met de Inlandsche gelijkgestelde bevolking (vreemde oosterlingen;)

Krachtens de bevoegdheid, verleend in art. 7 van het Koninklijk besluit van 16 Maart 1846 no. 1 (Indisch staatsblad 1817 no. 23,) en herhaald in het 2de lid van art. 75 van het reglement op het beleid der regering van Nederlandsch-Indië;

Lettende op de artikelen 9, 398 en 866 van het wetboek van koophandel, op art. 32 van het reglement op de uitoefening der policie, de burgerlijke regtspleging en de strafvordering onder de Inlanders en daarmede gelijkgestelde personen op Java en Madura;

Lettende op de artikelen 29, 31 en 33 van het reglement op het beleid der regering van Nederlandsch-Indie;

Heeft goedgevonden en verstaan:

Artikel. I.

Vast te stellen de ondervolgende:

Bepalingen, houdende toepasselijk verklaring van de Europesche wetgeving op de met de Inlandsche gelijkgestelde bevolking (vreemde oosterlingen.)

Hoofdstuk I.
Omschrijving der toepasselijk verklaarde wettelijke bepalingen.

Art. 1. Op de volgens de algemeene bepalingen van wetgeving voor Nederlandsch-Indie met Inlanders gelijkgestelde personen (vreemde oosterlingen,) zij toepasselijk:

I. het burgerlijke wetboek voor Nederlandsch-Indie, met uitzondering van al hetgeen betrekking heeft tot:
- *a.* de acten van den burgerlijken stand, boek I titel II;
- *b.* het huwelijk, boek I titel IV;
- *c.* de regten en verpligtingen der echtgenooten, boek I titel V;
- *d.* de wettelijke gemeenschap van goederen en derzelver beheer, boek I titel VI;
- *e.* huwelijksche voorwaarden, boek I titel VII;
- *f.* gemeenschap of huwelijksche voorwaarden bij 2de of verder huwelijk, boek I titel VIII;
- *g.* de scheiding van goederen, boek I titel IX;
- *h.* de ontbinding des huwelijks, boek I titel X;
- *i.* de scheiding van tafel en bed, boek I titel XI;
- *k.* het vaderschap en de afstamming der kinderen, boek I titel XII.
- *l.* bloedverwantschap en zwagerschap, boek I. titel XIII.
- *m.* de vaderlijke magt, boek I titel XIV.
- *n.* de minderjarigheid en voogdij, omschreven in den XVden titel van het 1ste boek, met dien verstande:
  - 1e. dat de vreemde oosterlingen minderjarig zijn, zoolang zij den vollen ouderdom van 23 jaren niet hebben bereikt en niet vroeger in den echt zijn getreden.
  - 2e. dat op hen toepasselijk is de 13de afdeeling van den XVden titel van het 1ste boek, van de weeskamers welker werkzaamheden onder Batavia verrigt worden door het collegie van boedelmeesteren en elders door de gewestelijke wees- en boedelkamers;
- *o.* de erfopvolging bij versterf, boek II titel XII.

II. het *wetboek voor Nederlandsch-Indie*, met uitzondering van:
- *a.* artikel 7, omtrent de verpligting om de ontvangene brieven te bewaren, en van de afgezondene kopij aan te houden;
- *b.* artikel 8, omtrent de verpligting tot het jaarlijks opmaken, registreren en opmaken van eenen staat en balans;
- *c.* de woorden *en verdere schepelingen eene maand gagie*, voorkomende ten slotte van den eersten volzin van artikel 398.

III. de *bepalingen betrekkelijk de misdrijven, begaan ter gelegenheid van faillissement en bij kennelijk onvermogen; mitsgaders bij surséance van betaling in Nederl.-Indie.*

IV. de bepalingen omtrent de invoering van en den overgang tot de nieuwe wetgeving, voor zooveel betreft de toepasselijk verklaarde Europesche wetgeving.

V. de bepalingen omtrent den staat van kennelijk onvermogen, voorkomende in den VIIden titel van het IIIde boek van het reglement op de burgerlijke regtsvordering voor de raden van justitie en het hoog-geregtshof van Nederlandsch-Indie;

met inachtneming evenwel van de bepalingen, vervat in de volgende artikelen.

Hoofdstuk II.
Regeling van eenige met de in hoofdstuk I omschreven toepasselijk verklaring in verband staande onderwerpen.

Art. 2. Door de voltrekking des huwelijks, bestaat van regtswege geene gemeenschap van goederen tusschen den in de art. 1 bedoelden persoon (den vreemden oosterling) en zijne echtgenooten.

De vrouw behoudt al de haar toebehoorende roerende en onroerende zaken.

De aanbrengst van roerende zaken ten huwelijk door de vrouw, kan niet anders worden bewezen, dan door eene authentieke akte, vóór of bij deszelfs voltrekking verleden, waarbij deze zaken bepaaldelijk zijn omschreven; van de zaken, staande het huwelijk, bij erfenis, legaat of schenking aan de vrouw aangekomen, moet blijken uit eene notariele beschrijving, behelzende de vermelding van de herkomst en eene stukswijze waardeering van dezelve, onverminderd de overschrijving van onroerende zaken, vóór of staande het huwelijk verkregen, ten name van de vrouw.

De winsten aan de vrouw, staande het huwelijk, aangekomen uit hare eigene zaken of eigenen handel kunnen niet anders bewezen worden dan door deugdelijke schriftelijke bewijzen.

Al wat niet op de bij dit artikel omschreven wijze bewezen wordt aan de vrouw toe te behooren, wordt geacht toe te behooren aan den man.

Alle schenkingen, zoowel van roerende als onroerende zaken, door den man aan de vrouw, staande het huwelijk, of zelfs na de ontbinding van hetzelve door echtscheiding, gedaan, zijn nietig en van onwaarde ten aanzien van derden.

Deze bepaling is echter niet toepasselijk op geschenken of handgiften van roerende zaken, waarvan de waarde onbeduidend is in verhouding tot het vermogen des schenkers.

Art. 3. Een onderhandsch geschrift, afgegeven en erkend door eenen der in art. 1 bedoelde personen (*vreemde oosterlingen*), tegen wien men zich daarop beroept, of hetwelk op eene wettige wijze voor erkend wordt gehouden, levert ten aanzien van de onderteekenaars en derzelver erfgenamen en regtverkrijgenden slechts volledig bewijs op, wanneer hetzelve voorzien is geworden van de verklaring van eenen notaris of anderen door den Gouverneur-Generaal daartoe gemagtigden Europeschen ambtenaar, waaruit blijkt, dat die notaris of ambtenaar den onderteekenaar kent, dat de akte aan laatstgemelden duidelijk is voorgehouden, en dat daarna de onderteekening in tegenwoordigheid van dien notaris of ambtenaar heeft plaats gehad.

Art. 4. De in art. 1 bedoelde personen (*vreemde oosterlingen*) kunnen, behalve in de buitengewone gevallen van oorlog, eene zeereis en besmettelijke ziekte, omschreven in de art. 916, 917 en 918 van het burgerlijk wetboek voor Nederl.-Indie, niet anders bij uitersten wil beschikken, dan bij openbare acte, verleden volgens de voorschriften, vervat in de art. 938 en 939 van hetzelfde wetboek

De herroeping kan alleen geschieden bij eene in denzelfden vorm verledene openbare acte.

Art. 5. Wanneer het dagboek van den koopman, onder de personen, in art. 1 bedoeld (*vreemde oosterlingen*), of ook zoodanige andere boeken, als bij hunnen landaard in den koophandel gebruikelijk zijn, niet geheel regelmatig zijn gehouden, kunnen dezelve echter, des noods met eede gestrekt, of door den dood bekrachtigd, voor het bewijs in zoodanige aanmerking genomen worden als de regter in gemoede vermeenen zal te behooren.

Hierbij moet voornamelijk gelet worden op den aard, het gewigt en de uitgebreidheid van den handel, in deze boeken omschreven, en of de bevondene verzuimen of onregelmatigheden de blijken dragen van eenvoudige onkunde en alle vermoeden van kwade trouw uitsluiten.

Art. 6. Behalve de vennootschappen van koophandel, omschreven in den IIIden titel van het 1ste boek van het wetboek van koophandel voor Nederl.-Indie, erkent de wet nog, voor zooveel de Chinezen betreft, de bij dezen ook tot het uitoefenen van daden van koophandel in zwang zijnde vereenigingen, onder de benaming van kongsie.

De regten en verpligtingen van de vennooten van deze kongsies, zoowel onderling als ten aanzien van derden, regelen zich naar de voorwaarden en bedingen, welke in de openbare acte van vennootschap zijn vervat, mits deze ingeschreven zijn op de wijze bepaald bij art. 23 van het wetboek van koophandel voor Nederl.-Indie.

Bij nalating van die inschrijving, zijn de vennooten, ook wanneer anders mogt zijn overeengekomen, wegens alle verbindtenissen, hoofdelijk voor het geheel aansprakelijk.

Art. 7. De straffen, bedreigd in de bepalingen, betrekkelijk de misdrijven, begaan ter gelegenheid van faillissement en bij kennelijk onvermogen; mitsgaders bij surséance van betaling in Nederl-Indie, tegen het niet of niet behoorlijk houden van koopmansboeken, door de in art. 1 bedoelde personen (*vreemde oosterlingen*), worden niet toegepast wanneer, ten genoege van den regter, blijkt, dat deze nalatigheid, onnaauwkeurigheid of onvolledigheid, het gevolg zijn van onbedrevenheid.

De bij die bepalingen bedreigde straffen van gevangenzetting, confinement in een tuchthuis of bannissement, worden ten aanzien van de personen, in art. 1 bedoeld (*vreemde oosterlingen*) vervangen door gevangenis en dwangarbeid buiten of in den ketting, ter plaatse aan te wijzen *op* of *buiten* het eiland, waar het vonnis gevallen is.

Hoofdstuk III.
Over den vorm der Regtspleging.

Art. 8. De personen bedoeld in art. 1 (*vreemde oosterlingen*) zijn in burgerlijke en handelszaken onderworpen aan de regtsmagt van de Europesche regtbanken, voor zooveel de regtsvorderingen gegrond zijn op de op hen toepasselijk verklaarde Europesche wetgeving.

Ter zake van misdrijven, begaan ter gelegenheid van faillissement en bij kennelijk onvermogen, mitsgaders bij surséance van betaling in Nederl. Indie staan zij, even als voor andere misdrijven, teregt voor den bevoegden Inlandschen regter.

Hoofdstuk IV.
Algemeene Bepalingen.

Art. 9. Onder *vreemde oosterlingen* worden, ter plaatse van hun oponthoud, gerangschikt, alle Inlanders, landzaten of inboorlingen van den Nederl.-Indis. Archipel, die zich buiten het gewest, van waar zij oorspronkelijk afkomstig zijn, ophouden, buiten de leiding van de plaatselijke hoofden der inheemsche bevolking, en zonder zich met haar te hebben vermengd.

Art. 10. Met opzigt tot de onderwerpen van burgerlijk en handelsregt, met betrekking tot welke de *vreemde oosterlingen* niet aan de Europesche wetgeving zijn onderworpen, worden bij voortduring op hen toegepast de voor hen thans bestaande verordeningen, godsdienstige wetten, instellingen en gebruiken, voor zoover die niet in strijd zijn met algemeen erkende beginselen van billijkheid en regtvaardigheid.

Artikel II.

De bovenstaande bepalingen zijn, tot dat dienaangaande anders wordt beschikt, alleen toepasselijk voor de eilanden Java en Madura.

Artikel III.

Deze ordonnantie treedt in werking op den *eersten* Maart 1856.

En opdat niemand hiervan onwetenheid voorwende, zal deze in het staatsblad van Nederlandsch-Indie geplaatst en, voor zooveel noodig, in de inlandsche en Chinesche talen aangeplakt worden.

Gelast en beveelt voorts, dat alle hooge en lage collegien en ambtenaren, officieren en justicieren, ieder voor zooveel hem aangaat, aan de stipte naleving dezer de hand zullen houden, zonder oogluiking of aanzien des persoons.

Gedaan te Buitenzorg, 8 December 1855.

DUIJMAER VAN TWIST.

De Algemeene Secretaris,

A. PRINS

(Staatsblad no. 79.)

Civiel Departement.

Ontslagen:

Eervol, uit 's lands dienst, met behoud van regt op pensioen, de zout verkooppakhuismeester te Japara *J. A. Kahle.*

Benoemd:

Tot assistent resident van Tebing Tingie (Palembang), de controleur der 1e klasse bij het binnenlandsch bestuur in die residentie *J. Walland.*

Bij het Binnenlandsch Bestuur in de Residentie Palembang:

Tot controleur der 1e klasse, de controleur der 2e klasse bij het binnenlandsch bestuur ter Westkust van Sumatra *K. J. Jelling-haus.*

Tot controleur der 2e klasse, de ambtenaren ter beschikking van den resident van Palembang *P. P. du Clous* en *G. A. van Delden.*

Militair Departement.

Benoemd:

Tot commies bij den artillerie constuctiewinkel te Soerabaya (militair ambtenaar der 2e klasse), de 1e klerk ten bureele van den onderintendant in de 3e militaire afdeeling op Java *R. H. Reijneke.*

Vendutien.

Maandag 17 December, wegens vertrek, voor het woonhuis van mevrouw de wed. *Gervers*, in den Gang Scott, door *John Pryce & Co.,*

en

Tegen 4 pCt. vendusalaris, voor het commissiehuis van *Vaupel & Co.,*

Dingsdag 18 December, voor het commissiehuis van *Abeelen, Dennisson & Co.*

Woensdag 19 December, voor de woning no. 120, in het officiers kampement bij de Comedie, van den boedel van wijlen den onderintendant der 2de klasse *C. P. Jonxis.*

en

Op het Heemradenplein, à 2 pCt. vendusalaris, door *John Pryce & Co.,*

Donderdag 20 December, ten huize van den Chinees *Tan Gouwthaij*, te Djelakeng, in de chinesche kamp.

Vrijdag 21 December, wegens vertrek, ten huize van den betaalmeester 1ste klasse *van Mienne*, op Goenoeng-Saharie te Weltevreden, door *B. J. Leon.*

en

à 4 pCt. vendusalaris, voor het commissiehuis van *van Sloeten, Morgan & Co.,*

Zaturdag 22 December, voor 's lands kleeding- en provisiepakhuizen.

HET HONGAARSCHE KASTEEL (*vervolg.*)

Nadat hij nog een paar woorden met den herder gesproken had, zette hij zich weder te paard, en reed in vliegenden galop heen, in de rigting, waarin het landgoed van den overste en het stadje R. lagen. Toen hij het kasteel voorbijkwam, zag hij lichten in de ruime tuinkamer, waarvan deur en ramen openstonden. Op den voorgrond zat eene vrouwelijke gedaante, die een weemoedig Hongaarsch volkslied bij de guitar zong. De toonen, die het zachte zomerkoeltje tot hem overbragt, drongen diep in het hart van den luisteraar. »Dat is zeker Etelka,'' zeide hij bij zich zelven; »alleen zij is in staat, zoo veel uitdrukking aan de woorden te geven!''

De onafgebroken stilte, welke rondom hem heerschte, deed hem een vermetel voornemen opvatten. Hij sprong van zijn paard, bond het aan een boom aan het eind van de laan, en sloop zacht door den tuin naar het kasteel, met het voornemen Etelka te zien en te spreken. De vragende blikken, die zij, gedurende het gesprek met haren vader, op hem gerigt had, en die hem niet ontsnapt waren, hadden allerlei stoute verwachtingen bij hem opgewekt. Het was als riep elke toon van het lied hem toe: »Kom hier tot mij, eenzame en verlatene! Ik bemin u met al mijn hart, en zonder u zou ik van verdriet sterven.''

Reeds had hij de tuinkamer bijna bereikt, toen hij eensklaps, door eene opwellende gedachte getroffen, bleef staan. »Neen,'' zeide hij bij zich zelven, »ik wil eerlijk om Berény's vriendschap en om de liefde zijner dochter aanzoek doen. Het zou een onverdragelijk denkbeeld voor mij zijn, zoo ik hem later niet met een rein geweten onder de oogen durfde treden. Welligt gelukt het mij eenmaal, hem te noodzaken mij vriendelijk te bejegenen.'' Met deze woorden keerde hij zich om, snelde voorzigtig naar het eind van de laan, besteeg zijn paard, en sloeg den weg in naar zijne woonplaats.

Gedurende langen tijd mogt het hem niet gelukken, Berény en zijne dochter te zien te krijgen, hoewel hij het kasteel dikwijls voorbij reed. Het scheen werkelijk, als of de bewoners door eene heimelijke menschenvrees bezield waren. Eindelijk bood zich echter eene uitmuntende gelegenheid aan, om den overste eene dienst van zeer buitengewonen aard te bewijzen. Op zekeren avond kwam Mangold terug van eene reis van verscheidene dagen, waarop hij een vriend bezocht had, die een landgoed bezat aan de andere zijde van de Theisz. Eenige uren van R. stond eene half vervallen herberg, waar hij zich vermoeid op de bank, die onder het venster stond, had nedergevlijd, terwijl zijn paard in de stal een handvol hooi at; daar hoorde hij, dat verscheidene kerels, van een zeer verdacht voorkomen, te zamen afspraak maakten om het kasteel van den overste, dien zij een gevoelloozen kwelgeest noemden, die hen in ellende gestort had, den volgenden nacht in brand te steken. Zijn besluit was spoedig genomen. Zeer verblijd over deze ontdekking, waardoor hij Berény voor altijd aan zich hoopte te verpligten, sloeg hij terstond den weg in naar het kasteel, dat nog vrij ver van daar lag. Na een moeijelijken togt gedurende den geheelen nacht, kwam hij tegen zonsopgang voor de hooge poort aan het park. Hij verlangde den overste te spreken, maar kreeg ten antwoord, dat deze nog niet was opgestaan, en evenwel niet ligt den bezoeker zou afwachten.

»Mij moet hij afwachten,'' antwoordde Mangold den knecht van den overste, »want ik moet hem spreken over eene zaak van het hoogste aanbelang.''

De rijknecht ging, naar binnen en keerde na verloop van een half uur terug met de boodschap, dat zijn heer, de overste, dringende bezigheden had en vóór den middag niemand kon afwachten.

»Zeg dan aan uwen heer, dat ik hier in het park zoo lang zal wachten, tot hem gelegen zal komen mij aan te hooren,'' hernam Mangold bedaard.

Met dit antwoord begaf de andere zich nogmaals tot zijnen heer, en keerde terstond terug met het verzoek hem te willen volgen. Mangold werd in een rijk gemeubeld vertrek geleid, waar hij overvloedigen tijd had om zijne gedachten den vrijen loop te laten, want er

Opoeping van Crediteuren.

In de *Javasche Courant* van heden, worden opgeroepen de debiteuren en crediteuren in den navolgenden boedel:

Door de Agenten der Samarangsche Wees- Boedelkamer te Bodjonegoro: van *Johannes Bartholemius Mauritz.*

Vertrekkende Personen.

C. L. van Coeverden.

Aangekomen Vreemdelingen.

Van den 10 *tot en met* 13 *December* 1855.

ROTTERDAMSCH HOTEL. *H. A. van Berkel*, van de reede. — *F. F. Steinbach*, van idem. — *H. Zollinger*, van Buitenzorg. — *F. Le Bozec*, van Havre.

MARINE HOTEL. *A. A. H. Meuten*, van Monto Vidio. — *J. B. Jaski*, van Liverpool. — *C. J. Juta*, van Schiedam. — *J. W. Berlang*, van idem. — *E. J. Heijligers*, van idem. — *L. van der Plas*, van Pecalongan. — *J. Vos van Marker*, van Samarang. — Jkhr. *Quarles van Ufford*, van de reede. — *F. A. Hennige*, van idem. — J. *Crawfurd*, van Batavia. — J. *Kleppenburg*, van Monte Vidio. — *C. J. Tonjes*, van Rotterdam. — J. *H. Holl*, van Nederland. — J. *H. van Berckel*, van idem. — *Castendijk*. van de reede. — *Roeloff*, van idem. — J. *van der Hegge Spies*, van idem.

JAVA HOTEL. *F. H. Schmidt*, van Kaap de Goede Hoop.

HOTEL WILLEM II. *Hembracht*, van Padang.

HOTEL DER NEDERLANDEN. *C. J. Kaleshoek*, van Amsterdam. — *G. Passeman*, van idem. — *G. M. Heij*, van Nederland. — *Heininge*, van de reede. — J. *Meedenbach*, van Kaap de Goede Hoop. — J. *Spanjaard*, van idem. — *Wottendorff van Rijn*, van idem. — J. *Hasskarll*, van Buitenzorg. — J. J. *Veenstra*, van Amsterdam.

Advertentiën.

Getrouwd:

F. C. A. JEEKEL

met

J. P. SCHOUTEN.

BATAVIA, 11 *December* 1855. (2478)

Getrouwd:

PRETUS MARIA VERSTEEGH

met

WILLEMINA FREDRIKA OCKERSE.

SAMARANG, 11 *December* 1855. (2445)

Getrouwd:

H. A. M. OOSTHOEK

met

H. C. HOFLAND.

POERWAKARTA (KRAWANG), 12 *December* 1855.

Eenige kennisgave. (2450)

Voorspoedig bevallen van eene DOCHTER, *C. Vreede, van Gesset.*

Ten huize *Berglust, den* 30 *November* 1855. (2406)

Bevallen van eene DOCHTER, *C. A. J. Haitink, van der Hucht.*

BATAVIA, 8 *December* 1855. (2453)

Bevallen van een dood geboren ZOON, *E. Frank, Andreas.*

TJIANDJOER, 10 *December* 1855.

Eenige Kennisgave. (2464)

Op den 6den Augustus overleed in den ouderdom van ruim 42 jaren, na een langdurig. doch geduldig lijden. mijne geliefde echtgenoot *Cornelia Hes*, diep betreurd door mij en mijne eenige dochter.

(2446) J. H. BOTZEN.

AMSTERDAM, *den* 10 *Augustus* 1855.

Op den 30 Junij overleed aan boord van het Barkschip de *Twee Gebroeders*, gezagvoerder *Vermeij*, op de reis naar Nederland, in den ouderdom van 29 jaren, onzen veel geliefden Zoon, *Ludovicus Joannes*, in leven 1ste Luitenant der Infanterie.

C. J. SMULDERS.

(2407) W. C, SMULDERS,
von Francquemont.

Heden overleed tot onze droefheid onzen geliefden broeder *Johan Carel Loder.*

Namens de Broeders en Zusters,

(2438) L. C. J. LODER.

PADANG, *den* 8 *November* 1855.

Eenige kennisgave.

Op den 13 September j.l., is te Amsterdam in den ouderdom van ruim 60 jaren overleden, onze waarde vader en behuwdvader, de WelEdel Gestrenge heer *W. Koopman*, gepensionneerd majoor der rijdende artillerie.

J. G. G. VON SCHMIDT AUF ALTENSTADT.
A. P. M. VON SCHMIDT AUF ALTENSTADT,
Koopman.

C. B. A. KOOPMAN.

DJOCJOCARTA, 6 *December* 1855.

Eenige kennisgeving. (2404)

Na een langdurig lijden overleed op heden mijn geliefde Echtgenoot, *D. Hupez.*

Wed. HUPEZ, geb. *Ries.*

BATAVIA, *den* 3 *December* 1855.

Strekkende deze tot Kennisgave aan Familie en Bekenden. (2452)

Vendutie

op Maandag den 17 December 1855,

voor het commissiehuis van *Vaupel & Co.*,
tegen 4 pCt. Vendusalaris,

van diverse lijnwaden, gebatikte sarongs en hoofddoeken, 4 kisten à 100 pond beddefranjes, kousen, sokken, borstrokken, 60 vellen verlakt kapleder, schoenleder, diverse kramerijën, spiegels en schilderijën, kantoorlampen, parfumeriën, eau de cologne. enz., enz.

100 dozijn Eng. bier (pale ale), 50 kisten Bordeaux wijn, 25 dozijn mouss. Rhijnwijn, 50 kelders genever, 100 vaatjes beste boter, 10 oxh. roode wijn en diverse provisiën, 150 vaatjes loodwit, 18 kisten divers ijzerwerk, gereedschappen, ens., 1 kist alcatieven, tricots, mode artikelen, en tot sluiting eener rekening, van 8 dozijn fransche stoelen, geïmiteerd Amerik., enz., enz. (2451)

VENDUTIE

op Maandag den 17 December 1855,

wegens vertrek, voor het woonhuis van mevr. de wed. *Gervers*, in de gang Scott, door *John Pryce & Co.*,

van eenen netten en goed geconserveerden inboedel, rijtuigen, paarden, enz., enz.,

op Zondag den 16 te bezigtigen;

en

voor het land, van 4 paarden, afkomstig van Bima, breeder omschreven door den resident van Batavia in de Javasche Courant van den 8 Dec. 1855, No. 98. (2428)

Den 17 en 20 December aanstaande

zal te Indramayoe Vendutie gehouden worden van den Inboedel van wijlen den heer *Dornseiff*,

bestaande in steenen Huizen, divers Meubilair, Spiegels, Lampen, Servies, enz.

Voorts een aantal Koebeesten van zeer goed Bengaalsch ras. (2405)

VENDUTIE

op Dingsdag den 18 December 1855,

voor het commissiehuis van *Abeelen, Dennison & Co.*,

van beschadigde lijnwaden, een baal garen, glaswerken, engelsche hang- en tafellampen, tafel serviezen, wasch stellen, aardewerk, twee geld- en brandwaarborg kasten, 200 vaatjes boter, 100 puike hammen, diverse provisiën, Jattiehouten balkjes, enz. (2482)

Op de Vendutie van
Abeelen, Dennison & Co.

zal als nu worden verkocht: het Woonhuis en Bijgebouwen, zijnde Opstal staande op Bazaar Baroe bij de Sluisbrug, breeder vermeld in de *Java Bode* van 5 en 8 dezer. (2476)

De ondergeteekenden zullen op hunne Vendutie van *Dingsdag* aanstaande mede verkoopen:

Manila Sigaren No. 2 en 3. Engelsche mosterd, pas aangebragt. 2 kisten Spijkers voor thee kisten. Een billard met toebehooren. Muurklokken en kleine Beugschalen; benevens 3 Praauwen Papan, groot ieder circa 2 koyangs.

(2475) ABEELEN, DENNISON & Co.

VENDUTIE

op Woensdag den 19 December 1855.

op het Koemradenplein, à 2 pCt vendusalaris,
door *John Pryce & Co.*,

van eene partij jattiehouten balken, doodkistplanken, duigen etc., etc. (2429)

Vendutie

op Donderdag den 20 December 1855,

ten huize van den Chinees **Tan Gouwthay**, te Djelakeng in de Chinesche kamp,

van banken, stoelen, tafels, kasten, spiegels, schilderijen, lampen, houtwerken, diverse zilver- en goudwerken, enz.,

en ten elf ure,

een Huis en Erf, gelegen in blok O, 5de deel, sectie III, sub No. 8, buurt of wijk Chinesche kamp (Djelakeng), verponding No. 4093. (2455)

à 4 pCt. Vendusalaris.

Op de Vendutie van Vrijdag zullen worden verkocht diverse lijnwaden, puike boter, een partij goeniezakken min of meer door zeewater beschadigd, 20 vaten azijn, voorts nog wagens en paarden, enz.

(2469) VAN SLOOTEN, MORGAN & Co.

Vendutie te Meester Cornelis,
Zaturdag 22 December,

voor het Commissiehuis van wijlen *H. L. E. Chun*,

van meubelen, diverse dranken, stolpen, glas- en pleetwerk, gouden horologiën, eenige bijouteriën, lijnwaden, enz., zoo ook eene partij defecte wagens. (2462)

VENDUTIE

op Maandag den 24 December 1855,

Voor het commissiehuis van John Pryce & Co.

van eene partij beschadigde en onbeschadigde lijnwaden, 18 vaten Roodewijn, 38 vaten afgetapt Haantjes Bier, Manilla Sigaren No. 2 pas aangebragt en verder van

10 staafjes **Goud** wegende circa 140 Reaal,
Goud- en Zilverwerken, enz., enz.

en

ten 11 ure precies van

10 **aandeelen** in de Javasche Bank en 4 Gouvernements obligatiën groot *f* 500,— ieder, rentende $4^1/_2$ %.

(2430)

Op de vendutie van Maandag den 24 Dec. 1855, zal alsnog worden verkocht:

eene factuur patent, zoete en aardolie, zeep, kaarsen, sponsen, spijkers, borstelwerk, chocolade, confituren, etc., etc.

(2431) JOHN PRYCE & Co.

Op den 27 December e.k.

zal publieke Verkooping worden gehouden te Garoet, ingevolge annonce No. 2199, vermeld in den *Java-Bode*. d.d. 14 November, No. 91. Bij die verkooping zullen tevens gevoegd worden wagen- en bendituigen en andere harnachementen. (2447

---

verliep meer dan een uur, eer Berény te voorschijn kwam, en toen hij eindelijk door eene kleine zijdeur binnentrad, zag hij zóó wantrouwend en somber in het rond en groette zóó koel, als of hij zijnen doodvijand ontmoette. De jonge officier noemde hem daarop zijnen naam en kwaliteit en deelde hem alles mede, wat hij in de herberg gehoord en gezien had, er bijvoegende, dat hij het een geluk zou achten, indien later zich de gelegenheid aanbood, den overste te bewijzen, dat het welzijn van zijn huis hem zeer ter harte ging. Berény rigtte zijne sombere, glinsterende oogen een poos zwijgend op den jongen Duitscher en vroeg toen op nieuwsgierigen toon: »En dreef alléén het verlangen om mij eene dienst te bewijzen u herwaarts, luitenant? Zijt gij enkel uit reine menschlievendheid of om eene andere reden hier gekomen?"

»Ofschoon ik dit voor ieder andere mensch zou gedaan hebben, overste! moet ik u echter openhartig bekennen, dat ik nog een ander oogmerk had met mijne komst," antwoordde Mangold. »Gelijk u bewust is, heb ik eenigen tijd geleden, bij de herdershut op de heide uwe dochter gezien, en nu wenschte ik niets vuriger, dan het geluk te smaken, haar te leeren kennen, dewijl ik mij vast overtuigd houd, dat haar hart en inborst even edel zijn als haar gelaat. In den beginne had ik het besluit opgevat, uwe dochter in het geheim te spreken, — maar ik liet dat plan varen op een oogenblik, waarin het mij zeer gemakkelijk zou geweest zijn het uit te voeren. Ik wilde den wrok, dien gij tegen de menschen in het algemeen, maar vooral tegen mijne Duitsche landgenooten schijnt te hebben, niet door eene onbedachte daad vergrooten."

De overste gaf in het begin geen antwoord, maar liep met groote schreden in het vertrek op en neder. Er scheen een geweldige strijd in zijn binnenste plaats te hebben. Eindelijk naderde hij den jongen officier, bood hem zijne hand aan en zeide met eene bedaardheid, die hem moeijelijk viel aan te nemen: »Ik dank u voor uwe waarschuwing, luitenant! Ik ben, wel is waar, op dergelijke schurkenstreken altijd voorbereid, maar, daar ik heden avond met mijne Etelka eenen vriend, die vrij ver van hier woont, had willen bezoeken, zouden die schurken mij een leelijken trek gespeeld hebben. Dat roofnest op de heide en die drie booswichten heb ik reeds lang gadegeslagen — het zijn voormalige bedienden van mij, die, terwijl zij in mijne dienst waren, mij op allerlei wijze bedrogen en bestolen hebben, en die ik, hunne schurkerij moede, eindelijk duchtig met de zweep heb laten afrossen en door mijne honden van mijne plaats heb laten jagen. Ik zal nog eer de avond valt, die boeven laten gevangen nemen en hun roofnest in brand steken. Daar ik heden niet langer in uw bijzijn kan blijven," ging hij na eene wijl voort, »wees zoo goed, mij morgen of op een ander dag nader te komen spreken; dan zult gij ook mijne dochter leeren kennen. Wellligt zal het mij later ook gelukken u te overtuigen, dat mijn haat tegen uwe landgenooten niet ongegrond is." Met deze woorden drukte hij Mangold nog eens de hand en verliet met snelle schreden het vertrek.

Van dien tijd af brak een zalige tijd aan voor den jongen officier. Reeds den volgenden avond zat hij met den overste en zijne dochter vertrouwelijk in de tuinkamer, waarin hij onlangs 's nachts had willen binnendringen zonder belet te vragen, en luisterde met verrukking naar den welluidenden zang van het lieve meisje. Etela's gelaat was een zonderling mengsel van kinderlijke vrijmoedigheid en stille schoonheid, gepaard met ongemeene bekoorlijkheid en lieftalligheid. Toen zij zoo lustig en vrolijk snapte, kwam het Mangold voor, als of hij eensklaps in zijn ver verwijderd Duitsch vaderland ware overgebragt, — maar als hij haar in de donker blinkende oogen zag, en hare trotsche houding bewonderde, gevoelde hij niets dan het geluk in de nabijheid van zulk een lief schepsel te vertoeven.

Berény nam volstrekt deel aan het gesprek, maar zijn ernstige, vorschende blik rustte dikwijls op den jongen Duitschen officier, in wien Etelka meer behagen scheen te vinden dan hij gedacht had; maar telkens als hij zich in het gesprek mengde, geschiedde dit op eene wijze, die zooveel goedhartigheid en zachtheid verried,

Théâtre Français de Batavia.

Direction de MM. VAN KINSBERGEN et Ad. POTIER

Lundi, 17 Decembre 1855.

8me et dernière représentation du 9me mois de l'abonnement.

2me, 3me et 4me acte de

LA MUETTE.

au 3me acte DANSE.

LES DEUX DIVORCES.

Vaudeville en 1 acte.

Le Spectacle commencera á Sept heures précises.

(2455)

Het Tweede en Laatste Concert

van den heer

ALI BEN SOU ALLE

zal, met welwillende medewerking van de Maatschappij van Toonkunst, gegeven worden

op een nader te bepalen dag in de volgende week,

zullende de Programma's nader worden rondgezonden.

(2468)

Vendutie te Tjiandjoer.

De ondergeteekende maakt bij deze bekend, dat op **Vrijdag** en **Zaturdag** den 28 en 29 December aanstaande, wegens vertrek van den heer *B. B. Crone*, vendutie zal worden gehouden van zijnen netten en wel onderhouden inboedel, bestaande in meubels, spiegels, schilderijën, fraaije paarden, waaronder race Sydney, goed gedresseerde wagen- en rijpaarden, een dames rijpaard en een span Battakpaarden, koeijen, wagens, zilverwerken, eetserviezen, dranken en provisiën, jagtgeweren, zadels, tuigen, stalgereedschappen en wat verder te voorschijn zal worden gebragt. Op Vrijdag zullen verkocht worden, de paarden, wagens, koeijen, zadels en tuigen ens., en Zaturdag het meubilair.

De Vendumeester van Tjiandjoer,

(2440) L. BOSCH.

TJIANDJOER, *den* 12 *December* 1855.

Met referte aan hunne advertentie in de Java-Bode van 17 October jl., No. 2013, maken de ondergeteekenden bekend, dat den verkoop van het **Rijstpelmolen étabiissement te Kedongsoro** bepaald is op Vrijdag den 28 December aanstaande, ten kantore van de eerstondergeteekenden, des middags ten 12 ure.

SCHIMMELPENNINCK & Co.

(2425) F. 's JACOB.

J. SCHMIDT,

Kleermaker op Molenvliet, Rotterdamsch Hotel,

heeft de eer te berigten, dat hij pas heeft ontvangen verscheidene goederen, als: Parfumeriën, Borstels, Hoeden, Kousen en vele Stoffen van Nouveauté.

(2454)

Verkrijgbaar:

Versche Stokvisch en Zoetemelksche Kaas,

(2439) bij W. KUIJPERS,

Passer Senin.

BRANDHOUT

ten dienste voor Schepen, te verkrijgen bij den scheepsleverancier

(2444) J. F. TENTEE.

S. B. VAN KLEEFF & CO.,

Passer Pisang.

Aangebragt met het Nederlandsche schip Minister Pahud, kapt. Pfeil:

200 vaatjes Boter. 200 Zoetemelksche Kazen. 408 Edammer Kazen. 100 Hammen. 50 Saucys de Bologne. 50 manden Selterswater.

Tot civiele prijzen verkrijgbaar.

(2442)

S. B. VAN KLEEFF & CO.,

Passer Pisang.

Ontvangen eene partij exquise Rhijnwijn:

Hochheimer, Niersteiner, Marcobrunner, Rudesheimer.

(2443)

De nieuwe firma *Oger frères*

hebben de eer hunnen begunstigers te berigten, dat zij per Fransch schip *Alphonse Nicolas Césard*, direct van Parijs ontvangen hebben, eene factuur heeren modeartikelen naar den laatsten smaak, als: zijde en cachemieren stoffen voor vesten en paletots, lakens, satin de laine, en haute nouveauté voor pantalons en paletots, effen piqué en geborduurde vesten, zwarte satijnen dassen en witte geborduurde cols, costuumhoeden, degens en borduursel voor H.H. ambtenaren, W knoopen, laatst model, en een groot assortiment fantaisiehoeden in verschillende kleuren, jagtpetten, geborduurde en effen fluweelen mutsen, glacé en zijden handschoenen, gouden zilver galon

(2461)

Met het Engelsche schip *William Frederick*,

is door de Ondergeteekenden ontvangen:

Pate de Jujubes, in fleschen. Peppermint pipes en Lozenges. Ipecacuanha lozenges. Telescope Enema Sijringes met elastique buizen, *en andere*. Refined Liquirice. Essence of Ginger, 1th quality. *Tabor's* merk inkt in doosjes en *Walden's* marking ink, *without preparation*. Essence of Peppermints. Eau de Luce. English glass Syringes (male). Murray's Liquid Magnesia. Woodhouse's Balsam of spermaceti. Rowland's Odonto en Rowland's Macassar oil, en vele andere artikelen, allen tot zeer billijke prijzen verkrijgbaar.

Wm. SPECHT GRIJP, *Rijswijks Apotheek*.

(2427) C. J. VLAMINGH KIEBERT, *Stads Apotheek*.

Bij de Ondergeteekenden zijn voortdurend verkrijgbaar soorten van wagens en bendies, fijne bendijassen, dames zadels.

(2470) VAN SLOOTEN, MORGAN & Co.

Allsopp's Bier, getapt en onafgetapt.

Madera No. 1.

Fransche *Roode Wijn*.

Bij

(2471) VAN SLOOTEN, MORGAN & Co.

Dépôt van geraffineerde Suiker

bij **VAUPEL & Co.**

De ondergeteekenden hebben de eer het Publiek te verwittigen, dat bij hen verkrijgbaar is de Suiker uit de raffinaderij van den heer *M. Mac Gillavrij*, nabij Soerabaya; aangezien de bewerking op eene groote schaal geschiedt, is dezelve tegen *f* 8.— contant per mandjes van 1/4 picol, No. 1, te verkrijgen; de ten dezen gevolgde nieuwe wijze van bewerking verdient, als meer zoetdeelen inhoudende, verre de voorkeur boven de gewoonlijk gevolgde.

(2317) VAUPEL & Co.

Ameublementen voor Salons en Boudoirs.
Groote **Toilet-, Linnen-, Garderobe- en Spiegelkasten.**

Bonheur du Jour en **Psychès.**

Dames **Schrijftafels, Secretaires** en **Etagères.**

Tafels met marmeren bladen, waaronder van 1,5 Ned. el diameter.

Consoles en **Canapé Tafels** met marmeren bladen.

Toiletten Duchesse, Muzijk Etagères, Buffetten, Waschtafels, enz.

Wijders steeds aanhanden, Engelsche patent **Lampen** met 1, 2 en 3 lichten.

Piano-, Tafel- en **Muurlampen.**

Divers **Zilver** en **Pleetwerken, Bijouteriën,** losse en gezette **Brillanten.** Kristallen **Dessert Serviezen, Spiegels,** en **Schilderijen.**

Porceleinen **Tafel-** en **Thee Serviezen, Brandwaarborg Kasten,** Engelsche **Rijtuigen.**

Superieure **Bordeaux Wijn** in kisten van 4 dozijn, enz., ens.

(2377) GEBR. ROSELJE & Co.

MAGAZIJNEN VAN HEEREN MODE ARTIKELEN

van

S. D. BRANDON,

In de Stad en op Passer Senin.

Door ontvangst van eene groote partij laken, tricots, linnen drills, engelsch leder, satijnen-, zijden- en piquévestenstoffen, verscheidene soorten van paletot stoffen, ens., zijn de prijzen der kleedingstukken verminderd, en thans vastgesteld als volgt:

1 superfijne zwarte laken rok 1 » satin de laine of tricot pantalon 1 vest naar keuze	*f* 75,—
Als boven, van zwart thibet of satin de chine, naar keuze	- 50 —
1 dozijn fijne witte paletots	- 55,—
1 » gekleurde paletots	- 60,—
1 » superfijne witte linnen drill pantalons, eerste kwaliteit	- 90,—
1 dozijn superfijne wit of geel linnen drill pantalons, tweede kwaliteit	- 70,—
1 dozijn engelsch leder pantalons	- 60,—
1 » wit engelsch keper pantalons	- 50,—
1 » witte of gekleurde piqué vesten, prima kwaliteit	- 50,—

Uniform jassen van het beste militaire laken (zonder borduursel)	*f* 50,—
Uniform pantalons van het beste laken	- 25,—
Blaauw laken marine buis	- 30,—
Blaauw laken schutters rok	- 30,—
Gekleurde tricot pantalons, laatste smaak	- 20,—
1 dozijn witte of gekleurde hemden	*f* 24.— à - 30,—
1 » flanellen borstrokken	- 30,— » - 50,—
1 » kabaaijen	- 20,— » - 24,—
1 » nachtbroeken	- 20,— » - 24,—

Voor Liverij Bedienden.

1 laken koetsiers rok 2 laken jongens buisjes 1 koetsiers hoed 2 jockey petten	laken en galon naar keuze *f* 100.

Bij minder hoeveelheid zullen de prijzen even billijk gesteld worden.

Alle deze goederen zijn van de beste kwaliteit, en bij niet voldoende bevinding behoeft men dezelve niet te ontvangen.

Voor vertrekkende personen wordt met den meesten spoed gewerkt, en alles binnen den tijd van twee maal 24 uren afgeleverd.

In beide magazijnen zijn de prijzen gelijk, en worden de kleedingstukken franco aan huis bezorgd.

Bovengenoemde prijzen zijn à contant of op een crediet van eene maand berekend. (1942)

---

dat Mangold zich in stilte verwonderde, hoe de menschen den achtingswaardigen grijsaard zoo verkeerd konden beoordeelen. Hij was spoedig in alle familiezaken ingewijd. Etelka verhaalde hem, dat haar broeder Jonas, die eenige jaren ouder was dan zij, zijne studie in de Regten voltooid had en eersdaags naar Pesth zou gaan, om zich daar op de praktijk toe te leggen. Toen de officier daarop aan Etelka vroeg of zij nog meer broeders of zusters had en de overste juist voor eenige minuten in den tuin gegaan was, om den tuinman het een of ander te bevelen, verzocht zij hem met een bewogen stem nooit in haars vaders tegenwoordigheid van haar overledene moeder te spreken, die reeds verscheidene jaren dood was, omdat haar vader, zoo vaak iemand die snaar aanroerde, eensklaps somber en naargeestig werd. „Zij rust op het kerkhof van het dorpje, ginds over de heide," ging zij op weemoedigen toon voort. „Vader weet wel, dat ik dikwijls daarheen ga en haar graf met bloemen tooi, — maar nog nooit heeft hij een enkel woord met mij over mijne moeder gesproken."

Dat Mangold zijne bezoeken herhaalde, zoo dikwijls zijne dienst hem dit veroorloofde, is gemakkelijk te raden; tot zijne onuitsprekelijke blijdschap bemerkte hij, dat de overste en Etelka hem dagelijks vertrouwelijker en hartelijker begonnen te bejegenen. Dewijl Etelka grooten lust toonde om het Duitsch te leeren en hiertoe nog nimmer gelegenheid had gehad, omdat haar vader, noch iemand van hunne vrienden die taal verstond, besteedde Mangold menig uur om, wanneer de overste voor bezigheden afwezig was, het leergierige meisje in zijne moedertaal te onderwijzen. Somtijds vergezelde de jonge officier den overste op zijn wandelrid, dien de laatste elken avond gewoon was door zijn goed te doen, en had dan dikwijls gelegenheid om zijne bewondering te toonen over het onuitputtelijk geduld, waarmede Berény de gebreken en misslagen zijner bedienden door de vingers zag, ja, dikwijls zelf de handen aan het werk sloeg om iets, waar haast bij was te bespoedigen. Mangold gevoelde zich echter het gelukkigst, als hij met den grijsaard en zijne dochter in den stillen avondstond onder het digte loof der kastanjeboomen zat, die het woonhuis in een grooten halven cirkel omringden, wier toppen zich boven hunne hoofden zachtelijk bewogen en waarbij de zoele nachtwind den welreikenden geur over de helder door de maan beschenen heidevlakte verspreidde. Als Etelka dan de guitar nam en een oud Hongaarsch volkslied zong, was het hem, als zou hij nimmer van dit plekje en deze menschen kunnen scheiden.

Toen hij op zekeren avond na een hevig onweder, in den nazomer, met Etelka in de tuinkamer bij de buitendeur zat, en de overste, in diepe gedachten verzonken, op den achtergrond van het vertrek tegen een pilaar van den schoorsteen leunde, terwijl hij een blik wierp op de verwijderde onweerswolken, die nog aan den horizon zigtbaar waren, verzocht het meisje hem eens een Duitsch krijgslied te zingen. De jonge officier nam de guitar en begon een lied, waarvan de woorden door merg en been drongen. Etelka zag hem onder het zingen met eene zonderlinge gewaarwording aan, en toen hij zijn lied eindigde met de woorden:

„Vaartwel! fluks het zwaard uit de scheede,
Al kost het u vele getrouwen,
Valt aan!"

toen parelde een traan in haar oog: het kwam haar voor, als of de jonge Duitscher haar met dat lied een laatst vaarwel had toegeroepen.

(Wordt vervolgd.)

Door directe aanvoeren uit Europa

zijn de Ondergeteekenden wederom ruim voorzien van een antal naar den laatsten smaak vervaardigde massief Mahonijhouten meubelen, waaronder vooral melding verdienen.

TE KOOP **Metselsteenen en Kalk,**

(2436) op **Djambattang doewa.**

TE KOOP Voor afbraak een groot steenen Woonhuis en Bijgebouwen, gelegen op Goenoeng Saharie, bevraagbaar bij den Uitgever van den *Java-Bode*. (2433)

Te Koop wordt aangeboden:

De geheele affaire van den ondergeteekende te Buitenzorg, bestaande uit Huizen en Erven, 6 à 700 stuks Koebeesten en drie Koekralen, met Pannen gedekt. Hierbij moeten overgenomen worden de ingegane leverings kontracten met het Gouvernement. Meubelen, Rijtuigen en Paarden naar verkiezing. De helft van den koopprijs van circa zestig duizend gulden kan daarop staan blijven onder goeden borgtogt tot eene rente van $6^1/_2$ pCt. 's jaars. De overname kan geschieden onder 1 Januarij.

(2403) B. A. HAGEN.

TE KOOP Door bijzondere omstandigheden wordt te koop aangeboden, eene in volle werking zijnde **Wagen-Verhuurderij** welke van eene groote inventaris en ruime stallen voorzien is, en tevens een overvloedig bestaan oplevert. Nadere informatien bij den heer

(2410) H. M. VAN DORP.

TE HUUR om met 1°. Januarij e. k. te aanvaarden, het door wijlen de weduwe *Legaigneur* bewoonde Huis en erf op Rijswijk.

Te bevragen ten huize zelve of bij

(2477) METZENDORFF, WILMANS & Co.

TE HUUR Het Huis op Koningsplein, hoek van Tana-Abang, thans bewoond door den Heer *P. Tiedeman* Jr., om einde Januarij te aanvaarden. Adres

(2402) TIEDEMAN & VAN KERCHEM.

In het laatst dezer maand, den dag nader te bepalen, zullen ten kantore van den ondergeteekenden notaris, publiek worden verpacht de inkomsten van de Koffijteelt op de landen Tjieseroea en klein Pondok Gedé, gelegen in de assistent-residentie Buitenzorg.

(2473) A. F. LENS.

BATAVIA, 13 *December* 1855.

---

f 10,000

op eerste verband, te bekomen bij

(2449) B. VAN LEEUWEN & Co.

Wordt Gevraagd *f* 60,000

op eerste verband. Adres XZ, bij

(2453) H. M. VAN DORP.

129ste Frankforter Staats-Loterij.

gewaarborgd en geautoriseerd door het Gouvernement der Vrije Stad Frankfort aan de Main.

Kapitaal: Een Millioen 828,450 Gulden, bestaande uit: 26000 Loten met 13600 Prijzen en 11 Premiën.

De hoogste Prijzen zijn: *f* 200.000. *f* 100.000. *f* 60.000, *f* 25.000, *f* 20.000, *f* 15 000, *f* 12 000, *f* 10,000, *f* 6.000, *f* 4.000, *f* 3.000, *f* 2.000, *f* 1.000, enz., enz.

Plannen en Loten voor deze welbekende en voordeelige Loterij, zijn van heden af door ons verkrijgbaar gesteld bij de Heeren **van Haren Noman & Kolff,** te Batavia en Samarang.

Men wordt ten vriendelijkste verzocht vroegtijdig genoeg zijne bestellingen te doen toekomen, ten einde spoedig in het bezit der Loten te geraken. De ondergeteekenden waarborgen eene zorgvuldige en dadelijke toezending der Lijsten van elke Trekking, en maatregelen zijn genomen geworden om eene onmiddelijke betaling der gewonnen Prijzen aan de belanghebbenden op Java te verzekeren.

MORIZ STIEBEL ZONEN,
Bankiers en aangestelde Gouvernements Kollekteurs, Frankfort a/M.

Prijs der Loten.

Een geheel Lot *f* 120. Een Half Lot *f* 60. Een Kwart Lot *f* 30.

Voordeelen worden genoten bij het nemen van meerdere Loten:

4 geheele of 8 halve of 16 kwarter loten kosten slechts *f* 450. 10 geheele of 20 halve of 40 kwarter loten kosten slechts *f* 1100. (2311)

Machinerie.

Suiker-Fabriekanten gelieven op te merken, dat de Ondergeteekenden ten allen tijde eene aanzienlijke voorraad **Waarlooze Machineriën** voorhanden hebben.

(1600) PITCAIRN, SYME & Co.
Agentn vor d e Low Morr en andere Gieterij Maatschappijën

128ste FRANKFORTER LOTERIJ.
Zesde Klasse.

Nog eenige Halve en Kwart Loten voorhanden zijnde, zoo zullen die tot de aankomst der Mail van November à *f* 25 en *f* 15 te bekomen zijn.

De Hooge Prijzen dezer klasse zijn nog niet getrokken.

BATAVIA, 8 December 1855.

(2388) H. M. VAN DORP.

NB. Aanvragen voor Loten in de 129ste Frankforter Loterij gelieve men ten spoedigste in te zenden.

Nederlandsche Staats-Loterij,

bestaande in 20000 loten met 10000 prijzen en 2 premiën. — Kapitaal *f* 990000.

Heele en halve loten zullen binnen kort à *f* 100.— en *f* 50.— rec. verkrijgbaar zijn bij den boekhandelaar *H. M. van Dorp* te Batavia, aan wien men zijne bestellingen zoo spoedig mogelijk gelieve te doen toekomen.

Plannen dezer loterij zijn op aanvragen bij hetzelfde kantoor te bekomen. (2411)

129ste Frankforter
Staats-Loterij

gewaarborgd en geautoriseerd door het Gouvernement der Vrije Stad Frankfort aan den Main.

KAPITAAL: Een Millioen 828,450 Guld.
bestaande uit
26,000 Loten met 13,600 Prijzen en 11 Premiën.

De hoogste kansen zijn: *f* 200.000, *f* 150,000, *f* 120.000, *f* 115.000, *f* 112,000, *f* 110,000, *f* 105 000, *f* 104,000, *f* 100,000. *f* 50.000, *f* 20.000, *f* 15 000, *f* 12,000, *f* 10,000, *f* 6000, *f* 5000, *f* 4000, enz. enz.

Plannen en Loten voor deze welbekende en voordeelige Loterij, zijn van heden af te bekomen door tusschenkomst van den heer **H. M. VAN DORP**. te Batavia.

Men wordt verzocht vroegtijdig genoeg zijne bestellingen te doen toekomen, ten einde spoedig in het bezit der Loten te geraken. De Lijsten van elke trekking worden terstond per Mail afgezonnen, terwijl tevens geremitteerd wordt voor de eventueel gewonnen prijzen.

(2412) SCHWARZSCHILD-SONS,
Bankiers en aangestelde Gouvernements Collecteurs, Frankfort a/M.

Prijs der Loten:

Een geheel Lot *f* 120. Een half Lot *f* 60.
Een kwart Lot *f* 30.

Voordeelen worden genoten bij het nemen van meerdere Loten:

4 geheele of 8 halve of 16 kwart Loten kosten slechts *f* 450.

10 geheele of 20 halve of 40 kwart Loten kosten slechts *f* 1100.

PHOENIX FIRE OFFICE.

Gevestigd te Londen sedert 1782.

Ongelimiteerd Kapitaal.

De Ondergeteekenden, Agenten dezer Maatschappij, blijven voortdurend verzekeringen sluiten tegen Brandschade op Woon- en Pakhuizen, Meubelen, Koopmansgoederen, enz., zoo mede op Suiker-, Koffij- en Thee-Etablissementen, tegen de volgende premiën:

Op Gebouwen van Steen met Pannen gedekt, gelegen in Steden, zoomede op Goederen in dezelve .... 1% 's jaars.

Op Gebouwen van Steen met Pannen gedekt, gelegen buiten Steden, en afgezonderd van andere Gebouwen, zoomede op Goederen en Meubelen daarin aanwezig... 1/4%

Op Suiker-, Koffij- en Thee-Etablissementen.

Gebouwen van Steen met Pannen gedekt, zoomede op Goederen, Producten, Machineriën, Gereedschappen, enz., daarin aanwezig .... 3/4% 's jaars.

Op Gebouwen van Steen en Hout of van Hout alleen met Pannen gedekt, zoomede op Goederen, enz., daarin aanwezig 1%

Op Gebouwen van Hout, met Sirappen gedekt, zoomede op Goederen, enz., daarin aanwezig .... $1^1/_2$% 's jaars.

Op Schepen, liggende op Reeden 1%

(2073) E. MOORMANN & Co., te Batavia.
J. KNAGGE & Co., te Samarang.
P. KERVEL & Co., te Soerabaya.

ALGEMEENE BEKENDMAKING.

De in de *Javasche Courant* aangekondigde verkoop van een groot aantal Dames Handwerken en Voorwerpen van Smaak, voor vastgestelde prijzen, à contant, zal worden voortgezet ten huize van Mevrouw de Weduwe *King*, op Tana-Abang, van Maandag den 17den tot Zaturdag den 22sten December 1855, des avonds van zeven tot negen ure.

Het Genootschap van In- en Uitwendige Zending,

(2472) J. G. G. BIERHAUS, President.

De commissie voor de Tentoonstelling en Loterij van Dames Handwerken en Voorwerpen van Smaak, ten behoeve van den opbouw der Hervormde Kerk te Pasoeroean, geeft bij deze haar leedwezen te kennen, dat ten gevolge van de niet tijdige terug ontvangst der Inteekeningslijsten van elders, de op den 30sten November jl. aangekondigde **Tentoonstelling en Verloting** geen voortgang heeft kunnen hebben, en maakt wijders bekend, dat alsnu definitief is vastgesteld:

1°. De Tentoonstelling, op den avond van Woensdag den 19den, en

2°. De Verloting, op den avond van Donderdag den 20sten dezer maand, in het locaal der societeit de Harmonie, alhier.

PASOEROEAN, *den* 8 *December* 1855.

(2448) P. L. DE GAAY FORTMAN.
S. VAN DEVENTER, JSz.
G. J. GRAICHEN.
H. CALICHER.

DAMIBOT verzoekt eene plaatsing als **Opziener op een land.**
Adres bij

(2441) OUDART,
Rijtuigmaker, Batavia.

Imperial Levens Verzekering Maatschappij.

Opgerigt te Londen in 1820.

De ondergeteekenden, als agenten van bovengenoemde Maatschappij op Java aangesteld zijnde, zijn bereid verzoeken ter verzekering te ontvangen, welke ook tot de heeren *McNeill & Co.* te Samarang of de heeren *Fraser, Eaton & Co.* te Soerabaija kunnen gerigt worden

Een prospectus der Maatschappij, inhoudende premie lijsten en verzekerings voorwaarden, zijn met dit Blad rondgezonden.

(483) MACLAINE, WATSON & Co.

BATAVIA, 19 *Februarij* 1855.

Imperial Life Insurance Company.

Established in London in 1820.

The undersigned have been appointed Agents of the above Company in Java, and are ready to receive applications for Insurance, which may also be addressed to Messrs. *McNeill & Co.* at Samarang or Messrs. *Fraser, Eaton & Co.* at Soerabaya.

A prospectus of the Company, containing premium table and the conditions of insurance have circulated with this Paper.

(482) MACLAINE, WATSON & Co.

BATAVIA, 19 *February* 1855.

Houders van het Cognossement over **P. & S. R., 15 ledige Leggers,** aangebragt van Amsterdam per het schip *Castor*, kapitein *P. Esink*, en aldaar afgeladen door de Heeren *P. & S. Rendorp*, gelieve zich bekend te maken bij

(2423) B. KOPERSMIT & Co.

De Ondergeteekende brengt hiermede ter kennis van het Handels publiek, dat hij te Padang heeft opgerigt een algemeen **Handels Commissiehuis.**

(2400) WILLIAM TOWNSEND.

PADANG, 1st *December* 1855.

Men vraagt eene **BONNE**, ter oppassing van drie jonge Kinderen.
Adres lett. B, franco, bij den boekhandelaar te Batavia

(2408) H. M. VAN DORP.

On demande une **BONNE** d'enfants. S'adresser par lettres affranchies sous l'initiale B au libraire

(2409) H. M. VAN DORP, à Batavia.

Othello,
Jérusalem, Étoile du Nord

et les meilleurs pièces de l'Opéra Français, à *f* 1, chez

(2422) VAN HAREN NOMAN & KOLFF.

Stephens blue black en Violet, *Guyot*-en Keizers inkten. Copiëer inkten en copiëer papier. Copiëer Persen, groot formaat, massief metaal, Parijsche briefkast. Pas ontvangen bij

(2466) VAN HAREN NOMAN & KOLFF.

BIJVOEGSEL
behoorende bij den
JAVA-BODE,
van Zaturdag 15 December 1855, No. 100.

KANTOOR-ALMANAK
voor 1856,
Gedrukt in *vier* Kleuren.

Opgeplakt *f* 2. Onopgeplakt *f* 1.

En heden verkrijgbaar à *f* 2:

ZAK-ALMANAK
voor 1856.

(2370) W. BRUINING.

Mede verkrijgbaar bij *M. Blok* te Cheribon.

Boekhandel *Lange & Co.*

Nederlandsch Indische ZAKALMANAK, 1856.
f 2.
KANTOORALMANAK,
Opgeplakt *f* 1. Idem Onopgeplakt 0,60.

Zakalmanak en onopgeplakte Kantooralmanak te zamen franco per post *f* 3.

Aanvragen franco. (2211)

Nieuwe Rotterdamsche Courant.
Mail-Editie.

Diegenen op Java en de Buitenbezittingen, welke zich gedurende 1856 wenschen te abonneren, worden verzocht het abonnementsbedrag, ad *f* 36, franco over te maken aan

Correspondenten Expediteuren,

(2330) LANGE & Co.

ALGEMEEN HANDELSBLAD.
Mail-Editie.

Diegenen op Java en de Buitenbezittingen, welke zich gedurende 1856 wenschen te abonneren, worden verzocht het abonnementbedrag, ad *f* 36, franco over te maken aan

Correspondenten Expediteuren,

(2331) LANGE & Co.

Javaansche Almanak
voor 1856.

Bij de ondergeteekenden is verschenen en verkrijgbaar gesteld bij alle boekhandelaren op Java, de *derde Jaargang* van den *Javaanschen Almanak*, loopende over het jaar 1856, en bevattende, buiten de gewone jaarlijksche opgaven, een belangrijk berigt betrekkelijk eene nieuwe regeling van de mongso's, door Z. H. *den Soesoehoenan* van *Soerakarta* aangenomen.

De prijs van dezen *Jaargang* is gesteld op 80 duiten per stuk; *f* 7.50 koper per 10 exemplaren, en *f* 60.00 koper per 100 d°., met bijberekening van 25 duiten per exemplaar voor frankering, ingeval van verzending per post.

☞ *Deze uitgave geniet* **geene** *vrijstelling van port.* Brieven onder dienst-couvert aan de Redactie of Uitgevers gerigt, worden dus aan 't post-kantoor alhier, naar het gewigt, met het gewone briefport bezwaard. Men wordt derhalve verzocht bij het overmaken van gelden de verzending van koperen munt te vermijden door verwaarloozing of bijpassing van zooveel, als noodig is, om de sommen tot geheele guldens recepis te brengen.

(2474) GEBR. HARTEVELT & Co.

SOERAKARTA, *December* 1855.

Kantoor- en Administratie-Boeken.

Grootboeken, Journalen, Memorialen, Kopij- en Kasboeken, in compleet eenvormig stel met koperen beslag, (Parijsch fabrikaat) tegen zeer lage prijzen. Voorts **Debiteurenboeken, Agenda's** en eene nieuwe collectie **Bijboeken** voor algemeen gebruik, keurig en soliede bewerkt, nieuw ontvangen en te bekomen bij

(2310) VAN HAREN NOMAN & KOLFF.

Ackermanns Verwdoozen

compleet en geheel gegarneerd *f* 24 en hooger. *Ackermanns* verwen in losse stukken, 30 differente kleuren. Fijne Engelsche instrument doozen, (fabrijk *Harvy*). Engelsche pennemessen, supra kwaliteit.

Te bekomen bij

(2467) VAN HAREN NOMAN & KOLFF.

Gelithographeerde VISITE-KAARTJES
à *f* 8,— de 100, bij

(2276) H. M. VAN DORP.

Lithographisch Établissement.

De ondergeteekende beveelt zich bij voortduring aan tot het vervaardigen van allerlei lithographische werken, als: handelspapieren, etiquetten, visite- en adreskaarten, kaarten, platen, etc., hetwelk alles met de meeste zorg en netheid vervaardigd wordt. Proeven van het werk zijn op aanvrage te bekomen.

(1832) H. M. VAN DORP.

BATAVIA, September 1855.

VISITE-KAARTJES

in boekdruk en gelithografeerd. Letter naar verkiezing bij

(2350) VAN HAREN NOMAN & KOLFF.

Almanakken 1856.

Nederlandsch-Indische Zak-Agenda, ad *f* 2.—

Kantoor-Almanak 60 duiten, opgeplakt *f* 1,—, beide franco per post *f* 3.—.

(2349) VAN HAREN NOMAN & KOLFF.

VAN DER PYL,
Dutch Grammar *f* 5.
bij

(2456) H. M. VAN DORP, te Batavia.

Librairie de H. M. van Dorp, à Batavia.

Mémoires et Correspondence politique et militaire du roi JOSEPH NAPOLEON, 10 vol. 2me édition *f* 50.

Dit belangrijk werk waarin vele merkwaardigheden uit het bijzondere leven en uit de regering van keizer Napoleon aan het licht worden gebragt, kan als supplement beschouwd worden op **Thiers Consulat et l'Empire**, en is onmisbaar voor de beoefening van de geschiedenis van dien tijd.

Dictionnaire de l'Academie, avec supplement, 2 vol., relié *f* 50.

Touchard-Lafosse, Chronique de l'Oeil-de-Boeuf, des petits appartements de la cour et des salons de Paris sous Louis XIV, la Regence, Louis XV et Louis XVI, 2 vol., illustrés *f* 8.

Champfleury, Feuilles d'Automne *f* 3.

Le Whist rendu facile *f* 3.

Enault, La terre sainte, voyage de 40 pélérins en 1853 *f* 4.

Schnitzler, Histoire intime de la Russie, 2 vol. *f* 6.

Salvador, l'Orient, Marseille et la Méditerranée *f* 5.

Mery, Constantinople et la Mer Noire, avec grav., doré *f* 25.

Tremadeure, Marie, la jeune institutrice, avec gravures et belle rélieure *f* 12.

Idem, Phénomènes et Métamorphoses, causeries sur les papillons, les insectes et les polypes, avec 50 figures coloriés *f* 12.

Guizot, l'Amie des petits Enfants, avec figures *f* 12.

Berguin, l'Ami des Enfants, avec figures *f* 10.

(2457)

JAVA.

Tooneelen uit het leven, karakterschetsen en kleederdragten van **Java's Bewoners**, in afbeeldingen naar de natuur, geteekend door *E. Hardouin*, met tekst van *W. L. Ritter*. Met eene kaart van Java. Prijs, met *fraai gekleurde platen, voor Nederland*, *f* 28, voor Java *f* 30. Te bekomen bij

(2434) H. M. VAN DORP, te Batavia.

JAVA-BODE.

H. H. Inteekenaren op bovengemeld Blad, die geneigd zijn met hun abonnement voor het eerste halfjaar 1856 voort te gaan, worden beleefd verzocht, hiervan zoo spoedig mogelijk aan den Ondergeteekende kennis te geven, en hem de gelden daarvoor **Franco** toe te zenden, ten einde geene vertraging in de ontvangst te ondervinden en de Uitgever in staat gesteld moge worden, de oplage bij tijds te regelen.

Prijs voor het eerste halfjaar:

voor Batavia	*f* 12.50,
» Java	» 15.—.
» de Buitenbezittingen	» 17.50.
» Nederland	» 22.50.

Brieven *franco* aan

den Administrateur van dat Blad,

(2341) H. M. VAN DORP.

☞ De Inteekening en Storting voor dat Blad kan ook geschieden bij *van Haren Noman, Kolff & Co.* te Samarang en *E. Fuhri* te Soerabaya.

Nederlandsch Indische Stoomboot Maatschappij.

Naar aanleiding eener advertentie van den directeur der producten en civiele magazijnen, geplaatst in de *Javasche Courant* dato 9 Jan. ll. No. 3 en 4, is het vertrek van de stoomboot *Koningin der Nederlanden*, in verband met de overland mail voor dit jaar bepaald op 13 April, 11 Mei, 11 Junij, 11 Julij, 11 Augustus, 10 September, 10 October, 11 November en 11 December en zulks des morgens ten 8 ure. Passagiers eerste klasse betalen naar Singapore *f* 200,—.

Aldus zullen, volgens tarief van de Peninsular and Oriental, en de Oostenrijksche Lloyds Stoomboot Maatschappij, (zie advertentie in ditzelfde Blad), de passagegelden van passagiers der eerste klasse voor de overlandreize zijn:

van Batavia tot	Suez	*f* 1388.—
» »	» Alexandria	» 1513.—
» »	» Malta	» 1638.—
» »	» Marseilles	» 1700.—
» »	» Triëste	» 1713.—
» »	» Southampton	» 1763.—

(476) MACLAINE, WATSON & Co.

BATAVIA, 4 *Maart* 1855.

Oostenrijksche Lloyds Stoomvaart Maatschappij.

Het vertrek der stoombooten dezer maatschappij van Alexandrië direct naar Triëst is bepaald omstreeks den 6 en 21 van iedere maand, na aankomst der passagiers van Indië en China. De reis wordt gewoonlijk volbragt in minder dan 5 dagen en bestaat er geen oponthoud voor quarantaine.

Passagiers die hunne passage hier bespreken, betalen voor eene hut der eerst klasse. *f* 209.—

» » » » tweede » » 133.—

Een zeker aantal hutten wordt steeds in reserve gehouden ten gerieve van passagiers van Java, die langs dezen weg naar Europa vertrekken.

(477) MACLAINE, WATSON & Co.

BATAVIA, 4 *Maart* 1855.

Peninsular and Oriental Stoomvaart Maatschappij.

Hiermede wordt bekend gemaakt, dat ten gevolge van het afstaan van verscheidene Booten dezer Maatschappij, ten dienste van den oorlog, de maildienst tusschen Singapore en Sydney is gestaakt, en dat in de plaats van de *indirecte* maandelijksche mail via Calcutta, onlangs vastgesteld, de geregelde maandelijksche mail tusschen Bombay en Hongkong zal worden uitgestrekt tot Shanghae.

Tot nadere kennisgave zal er slechts één mail maandelijks van Europa naar Singapore en *vice versa* vertrekken.

De uitgaande mail verlaat Southampton en [illegible] terwijl de [illegible] den [illegible] maand van Singapore vertrekt, behalve in de maanden Mei, Junij, Julij en Augustus, als wanneer het vertrek van Singapore vijf dagen vroeger zal plaats hebben.

Passagiers, die alhier hunne plaats bespreken, betalen de ondervolgende passage gelden voor een hut der 1ste klasse, namelijk:

Van Singapore tot	Suez	*f* 1188.
» »	» Alexandria	- 1313.
» »	» Malta	- 1438.
» »	» Marseille	- 1500.
» »	» Southampton	- 1563.

Bij tijdige kennisgave en tegen betaling van verhoogd passage geld, kan men afzonderlijke plaatsen verkrijgen.

Voor nadere informatien, zoomede omtrent het passage geld voor kinderen, enz., kan men zich vervoegen bij de Heeren *McNeill & Co.*, te Samarang en te Soerabaya bij de Heeren *Fraser, Eaton & Co.*, en bij de ondergeteekenden

(475) MACLAINE, WATSON & Co.
Agenten.

BATAVIA, 4 *Maart* 1855.

WILLEMINA & KLARA, kapt. **H. de Wijn**, naar Amsterdam.

Wordt bekend gemaakt dat passagiers, welke mogten wenschen gebruik te maken van de even ruime en elegante als comfortabele inrigtingen, welke met het bovengenoemde zeer fraai en snelzeilend schip worden aangeboden, zich tot het bespreken van passage kunnen adresseren, bij de ondergeteekenden en bij den gezagvoerder zelve.

Het schip voert eenen bekwamen doktor en zal waarschijnlijk in de tweede helft der maand December tot de terugreis van hier gereed zijn.

(2415) HAAGER & SCHUURMAN, Agenten.

Voor Passage naar Rotterdam, wordt aangeboden het snelzeilend barkschip **den Elshout**, gevoerd door kapitein *E. F. Bonjer*, zijnde dezen bodem bijzonder goed voor den overvoer van passagiers ingerigt en hebbende een bekwamen geneesheer aan boord. Dit schip is thans te Samarang ladende, en zal van daar via Soerabaya naar Rotterdam vertrekken. Voor informatiën gelieve men zich te adresseren, te Samarang en te Soerabaya bij den gezagvoerder en alhier bij de agenten

(2459) VAN OMMEREN, RUEB & Co,

BATAVIA, 15 *December* 1855.

BATAVIA.

Nous apprenons avec étonnement que Mr. Hus, premier danseur du théâtre Français, s'est éclipsé. On prétend, qu'il a appris un pas, par lequel, aidé par deux entrechats et trois pirouettes, mais sans chaine indienne, il est tombé à plomb à Singapore et qu'il a prêté les bottes de sept milles de Tom Pouce pour faire ce joli saut. Quoiqu'il en soit, depuis dimanche il a disparu, sans qu'on a de ses nouvelles. On dit qu'il s'est éloigné par moyen d'un faux passeport.

— Op Woensdag l.l. laat in den avond liep een Inlander te Weltevreden het erf op van den kolonel v.. D..... en door de schildwacht aangehouden, antwoordde hij op de vraag: Wat hij verlangde? dat hij bediende was van den luitenant v.. D..... mede aldaar wonende, waarop de schildwacht hem door liet gaan. Eenige oogenblikken later vond een bediende des huizes dien Inlander verscholen in een hoek der achtergalerij. Hem vragende wat hij kwam doen, was nu het antwoord; dat hij door een der overige jongens was geroepen. Hierop werden alle huis- en stalbedienden opgewekt, doch geen hunner kende den indringer, die aan de schildwacht werd overgegeven om hem voorloopig in verzekerde bewaring te houden. Deze zette hem in het schilderhuis na hem vooraf zoo goed mogelijk gebonden te hebben, doch onderzocht hem tevens op het lijf om te zien of hij ook wapenen bij zich droeg. Dit was het geval niet, maar men vond bij hem... een gouden horologie en een zakdoek.

Bij onderzoek is gebleken, dat dit horologie toebehoorde aan den luitenant v.. H....., in wiens dienst die Inlander was; hij had zich echter reeds in den loop van dien dag stil uit die dienst verwijderd.

— Als waarschuwend voorbeeld, welke gevaarlijke gevolgen het eten van sommige aardvruchten na zich kan slepen, deelen wij het volgende mede:

Zeker alhier woonachtig heer vond, in den avond van den 13den dezer te huis keerende, twee zijner tuinjongens als het ware op sterven liggende en vernam van een der huisbedienden, dat zij zich heimelijk van eenige paddestoelen (djammoers) meester gemaakt en dezelve gebraden hadden opgegeten.

De spoedig ingeroepen en verleende geneeskundige hulp brak de hevige werking der giftige aardvrucht, ofschoon zij zich gisteren, alhoewel iets minder lijdende, nog steeds in een zorgbarenden toestand bevonden.

— Men leest in de *Javasche Courant* van heden:

Sumatra's Westkust. — De tijdingen over de maand November luiden als volgt:

Volgens berigt der Padangsche Bovenlanden bleef de vuurberg *Merapi* steeds sterk werken. Op den 2den en 9den November hadden uitbarstingen plaats gehad, die weinig verschilden van die medegedeeld in ons nommer van den 14den November jl. Men had alleen opgemerkt, dat eene grootere massa steen werd nitgeworpen, waardoor evenwel geene schade was veroorzaakt.

Van Tappanolie was berigt, dat hevige regens, vergezeld van onweder en windvlagen, groote verwoestingen hadden veroorzaakt te Loemoet en omstreken. De vlakte van Loemoet stond eenige voeten onder water. De bewoners van de in de sawas gebouwde huizen waren ter naauwernood gered kunnen worden. Al de zaaipadie op het veld was verwoest, terwijl de sawas bedekt waren met boomstammen en struiken. De groote weg was onbruikbaar geworden en de gebouwen hadden veel geleden. Nabij de kampong Simonossor had eene bergstorting plaats gegad, waarbij een man en 3 vrouwen het leven hadden verloren.

Men was bezig om de geledene schade te herstellen. Door het bestuur waren maatregelen beraamd om de bevolking in de schadeherstelling te gemoet te komen.

Te *Padang* waren de regens verminderd.

— Te *Bencoelen* vielen gedurende de maand November aanhoudend zware regens, die op de cultuur in het algemeen een weldadigen invloed uitoefenden.

ENGELAND.

Londen, 22 Sep. De *Globe* berigtte gisteren, dat lord Panmure voortaan spaarzaam zou zijn in het mededeelen van telegrafische dépêches uit de Krim, en geeft als reden daarvoor op, dat de onderlinge verhouding der vijandelijke legers nu veranderd is, en het berigt van de eene of andere beweging der geallieerden van te veel belang is, om den volgenden of den tweeden dag door den russischen generaal vernomen te worden, daar de elektrische telegraaf den afstand tusschen de verschillende plaatsen doet wegvallen. Gedurende het beleg was dit minder noodig, zegt genoemd blad, daar de wederzijdsche bevelhebbers met elkanders doel bekend waren, doch in een open veldtogt is dit het geval niet. Alle berigten, die aan het publiek medegedeeld kunnen worden zonder gevaar van opheldering te geven aan den vijand, zullen echter dadelijk bekend gemaakt worden.

— Een landman te Worcester werd deze week beboet met *f* 3.— benevens *f* 7,30 kosten, daar hij Zondag 26 Aug. zijn tarwe maaide.

Londen, 24 Sept. De conservatieve partij beantwoordt de juichkreeten der andere bladen over de mislukking der weener conferentiën met de volgende beschouwing:

»Wanneer het gouvernement onderhandelingen afgeslagen had uit het beginsel, dat de tijd om vrede te sluiten nog niet aangebroken was, of indien het de slechting van Sebastopol als eene eerste voorwaarde gesteld had, dan zou het ons begrijpelijk voorkomen hoe de val dier vesting kan worden toegeschreven aan de vastheid en het doorzigt van de politiek. Doch gedurende de conferentiën werd steeds aangenomen dat Sebastopol onverlet in de handen van Rusland blijven zou. De bewijsredenen der vredepartij sproten voort uit de stelling, dat er inderdaad weinig onderscheid was tusschen het beperkend beginsel, door ons gouvernement en dat van tegenwigt door Rusland aangenomen, welk laatste bevonden werd goedgekeurd te zijn geworden door de engelsche fransche plenipotentiarissen. De onderhandelingen hadden geenszins betrekking op Sebastopol, doch op een zeer onbeduidend verschilpunt, dat Rusland bleef beschouwen als zijne eer aantastende. Had hij op dit punt toegegeven, dan was Sebastopol gered geweest, en volgens de nu gebezigde argumenten waren de geallieerden in dat geval geschandvlekt geworden. Wat Sebastopol aanging, zoo stonden zij in de vredepartij op hetzelfde terrein, en men kon met even veel grond het ministerie beschuldigen de overwinning onzer wapenen door de politiek verhinderd te hebben, als sir James Graham en den heer Gladstone.

»De staat van zaken voor Sebastopol was zonder twijfel ongunstig voor den vrede, en vormde een tegenstrijdig bestanddeel in de onderhandelingen, ofschoon er nimmer gewag van gemaakt werd. De geallieerden konden bezwaarlijk Sebastopol verlaten hebben zonder eenigzins hunne eer te kwetsen. Die moeijelijkheid had voorzien behooren te worden, toen de togt beraamd werd, en zij vervolgt ons steeds ofschoon in een anderen vorm. Misschien is het zelfs moeijelijker voor ons de Krim te verlaten na de overwinning, dan toen de uitslag onzeker was. De val van Sebastopol, die door eene natuurlijke misleiding in het openbaar gevoelen verondersteld werd spoedig den oorlog ten einde te brengen, zal naar men nu bemerkt, dien krijg slechts meer beslissend doen voortzetten.''

De schrijver komt tot het besluit dat indien er nu geen vrede gesloten wordt dit niet eerder plaats hebben kan dan alvorens Rusland geheel uitgeput is, of anders gezegd wanneer de legers der geallieerden zich voor Moskou bevinden.

DUITSCHLAND.

Te Hamburg worden vruchtelooze nasporingen gedaan om een Russischen commissaris van oorlog, *J. Cielecki* genaamd, uit te vinden, die uit de Krim heeft weten te ontkomen, de militaire kas eener Russische divisie medenemende. De aldus gestolen som beloopt 150,000 zilveren roebels. Onder den valschen naam van *Nisock* Warschau doortrekkende, verruilde hij de geldswaardige papieren tegen wissels op Hamburg, alwaar hij verscheidene dagen zou blijven. De policie heeft vernomen dat hij naar Frankrijk is vertrokken.

— Het volgende strekt, volgens zeker dagblad, tot bewijs der rijkdommen van de landhoeven in Westphalen, waarvan de meesten eene uitgestrektheid van 4 tot 800, soms tot 1000 morgen beslaan. In de omstreken van Munster heeft de eigenaars van eene dier hoeven eene kleine kapel laten afbreken en doen vervangen door eene kerk in zuiver gothischen stijl met een toren van 150 voeten hoogte. Het geheel van dat gebouw is ingerigt naar het model van den dom van Altenburg, en de kosten van opbouw worden geschat op 36,000 thalers.

— Een geneesheer te Magdenburg had eenige droppels extract van Belledona in de oogen van een jongen boer doen vloeijen, om eene tijdelijke oogziekte te doen ontstaan en hem op die wijze van de verpligte krijgsdienst te bevrijden. De regering hiervan kennis gekregen hebbende, heeft den boer tot eene gevangenis van een jaar en den geneesheer tot die van achttien maanden doen veroordeelen, den laatste met het verbod om gedurende twee jaren zijn beroep te mogen uitoefenen.

— De nestor der christen geestelijkheid, de Armenische aartsbisschop van Lemberg, *Samuel Stépanowitch*, heeft thans zijn 106de jaar bereikt.

Dantsig, 20 Sept. Wij hebben tijdingen uit de Finlandsche golf van den 16den dezer. Het weder dat in de eerste dagen van September zeer onstuimig was geweest, was weder zeer schoon geworden en de scheepvaart liep geen gevaar meer. Die omstandigheid verlengde het verblijf der vloot in die zee. Het grootste gedeelte was voortdurend bij het eiland Nargen geankerd.

Op vermelde dagteekening had men op de vloot nog geen bevel tot terugkeeren ontvangen; de transportschepen echter waren achtereenvolgend naar Engeland en Frankrijk terug gezonden; de *Saone* en *Marne* hadden de Finlandsche golf verlaten om naar de Fransche havens terug te keeren. De Fransche bombardeer en kanonneerbooten, wier bouw en bewapening door ieder bewonderd wordt, moeten ook binnen eenigen tijd vertrekken; tot dus verre bevonden zij zich nog altijd met het escader van den schout bij nacht *Penaud* op de kust van het eiland Nargen.

De leveranciers hier ter stede, die onlangs levensmiddelen aan de vloot geleverd hebben, verhaalden bij hunne terugkomst in onze haven, dat de admiraal *Dundas* op nieuw een fregat en twee corvetten, naar het escader onder het bevel van den schout bij nacht *Seymour* voor Kroonstadt had gezonden. Eenige Russische schepen schenen toebereidselen te maken om die vesting te verlaten, men had ook vernomen, dat de groothertog *Constantyn* zich derwaarts had begeven en opgemerkt, dat verscheidene stoomers vuur aanmaakten, waardoor verondersteld werd, dat die schepen beproeven wilden in zee te steken.

Noch voor Reval, noch voor Dunamunde, aan den ingang der baai van Riga, was iets belangrijks voorgevallen. Op alle schepen heerschte eene groote geestdrift en onder de officieren algemeen het gevoelen, dat de admiraals de Russische wateren niet zouden verlaten, zonder nog vooraf een aanval tegen de een of andere versterkte plaats in de golf te ondernemen. Het verlengd verblijf te Nargen schonk voedsel aan dat gevoelen. Men heeft ook opgemerkt, dat de leveranciers, aan wie de Engelsche intendance, in de overtuiging dat de vloot weldra het station te Nargen zou verlaten, had aangezegd om geene levensmiddelen meer aan te voeren, bezig waren, met er op nieuw voor het escader te laden.

De schout bij nacht *Baines* kruiste steeds met eene divisie der vloot tusschen Abo en Sweaburg; drie andere schepen kruisten voor Dunamunde en sinds den

12den Augustus hadden de, zoo als men weet te Riga aanwezige Russische kanonneerbooten geene pogingen meer aangewend om zee te kiezen.

Eenige Engelsche schepen hadden zich voor Bjowreburg in de Bothnische golf vertoond, en na eene ontscheping alle Russische zeemagt-inrigtingen vernield. Men wist ook dat een escader op nieuw tot in het diepste dier golf was doorgedrongen en tusschen Uleaburg en Wasa kruiste. Van dien kant verwachtte men ook nieuwe ondernemingen voor het sluiten der vaart.

ZWEDEN.

Stockholm, 9 Sept. De heer Levenskjold, die gedurende langen tijd het koningrijk Noorwegen in naam des konings bestuurd en ten gevolge van vergevorderden ouderdom en ligchaamsgebreken zijn ontslag heeft gevraagd, heeft een zeldzaam voorbeeld van vaderlandsliefde en belangloosheid gegeven. Om hem voor zijne langdurige en voortreffelijke openbare diensten te beloonen, had de koning hem een pensioen toegekend van 4000 species (ongeveer *f* 11.000.—), doch de heer Lovenskjold verklaarde, dat hij zich met de helft dier som zou vergenoegen, als meer dan voldoende om in zijne geringe levensbehoeften te voorzien.

Ingezonden Stukken.

Benkoelen, 6 *December* 1855.

Geachte Redactie!

Ik heb al dikwijls gedacht, dat tot het verwerven van meerdere kennis onzer Indische bezittingen ook leiden kunnen reisbeschrijvingen, door welke wij minder met het land en de bevolking, dan wel met met de plaatselijke omstandigheden, gelijk vervoermiddelen, kosten, — in één woord, met al wat meer het materiele leven van den reiziger aangaat — bekend gemaakt werden.

Ik bied u nevensgaande eene proef aan van zulk eene beschrijving; zij is zuiver uit het leven gegrepen en zamengesteld uit gebeurtenissen, die mij en anderen zijn overkomen.

Gun haar een plaatsje in uw geacht blad — misschien vind ik navolgers.

Met achting

Uw bestendige lezer,
JANG SELANGKAR.

Van Batavia naar Benkoelen!

Ik was geplaatst naar Benkoelen en zou; 2 dagen na aankomst der mail met de stoomboot derwaarts vertrekken. Ik had op dat oogenblik nog omtrent 8 dagen voor mij en wilde die besteden, om zooveel als mogelijk was, narigten in te winnen van alles wat iemand in Indië belang kan inboezemen, wanneer hij naar eene plaats vertrekt, wier naam hem tot nog toe slechts uit de lessen der aardrijkskunde bekend was. Een groot bezwaar bestond er echter te Batavia iemand te vinden, die zelfs te Benkoelen geweest was. Dit zal bijkens ongeloofelijk voorkomen, evenwel is het zoo en ik had reeds de hoop opggeven, toen ik toevallig in de societeit *Concordia*, met een officier in kennis kwam, die eenige jaren geleden aldaar in garnizoen gelegen had.

Met de vriendschappelijkste welwillendheid gaf hij mij de noodige inlichtingen en maakte mij met personen en zaken, Benkoelen betreffende, bekend. Spoedig waren mijne nota's opgemaakt, en aangezien mijn opvolger misschien niet zoo gelukkig door het toeval gediend kon worden, als ik, wil ik ze hier wedergeven, zoo als die inlichtingen nog in mijn notitieboekje staan opgeteekend.

Huizen zijn nog al gemakkelijk en goedkoop te Benkoelen te huren; gemiddeld voor den prijs van *f* 30,— die nog verminderd wordt door de opbrengst der bij die huizen behoorende noten- en kalapaboomen.

Meubelen koopt men bij voorkomende gelegenheid op vendutie, wel is waar duur, maar gewoonlijk verkoopt men ze bij vertrek á peu près weder voor denzelfden prijs, en het verlies moet men dan op rekening van het gebruik brengen. In den beginne behelpt men zich met leentjebuur te spelen en de huiseigenaar speelt daarbij de grootste rol; veelal vindt men ook de noodigste meubelen in het gehuurde huis voorhanden.

Men doet goed om tafelserviezen, glaswerk en vooral lampen van Batavia mede te nemen.

Bedienden kan men genoeg te Benkoelen huren, maar een goede is één *rara avis*: zij zijn lui, diefachtiger dan alle andere geslachten, waaraan wij in onzen archipel de bedienden ontleenen, zeer wisselziek van aard en beginnen altijd met *f* 50,— à *f* 60,— voorschot te vragen, zoodat, als men zich daartoe bewegen laat, de knecht zoo te zeggen den meester in handen heeft, — het is dus aan te raden goede jongens van Java mede te brengen.

Er zijn te Benkoelen wel eenige Chinezen en Perzianen, die toko's hebben, doch daar hun voornaamste handel in den ruil van Lijnwaden, IJzerwerken, enz. tegen Peper, Noten en Boschproducten bestaat, zoo spelen de Dranken en Provisien, die bij hun te verkrijgen zijn, slechts eene zoo ondergeschikte rol, dat zij ze alleen er op nahouden om er de Toewans Toewans een pleizier mede te doen. Dus moeten kelder en dispens insgelijks van uit Batavia worden voorzien; de ontstane bressen kunnen, door de tegenwoordige geregelde stoomboot gemeenschap met Batavia, gemakkelijk weder aangevuld worden.

Kleêr- en schoenmaker (zelfs Inlandsche) zijn te Benkoelen onbekende grootheden en het is dus doelmatig, zijn maat bij artistes in die vakken te Batavia achter te laten.

De algemeene levensbehoeften zijn nog al vrij duur — een bakker is er niet, — aardappelen zijn zelden te verkrijgen en dan nog klein en onoogelijk, vleesch en melk zijn daarentegen zeer goed koop.

Benkoelen heeft eene Societeit »*de Vereeniging.*" Het deed mij echter leed van mijnen onderrigter te moeten vernemen, dat juist de Vereeniging en het gezelschappelijk verkeer te Benkoelen veel te wenschen over lieten; lagchende merkte hij evenwel op dat, sedert den tijd waarvan hij sprak en nu, meer dan de helft van het Europeesch personeel verwisseld was en dat ik dus in dat opzigt waarschijnlijk ook eene verandering zoude vinden, ten minste wenschte hij mij zulks van harte toe.

Ziedaar den leiddraad, welke mij bij mijne aankoopen, bestellingen, enz. tot grondslag diende; de ondervinding heeft mij bewezen, dat men mij zeer goed geraden had en nu nog zeg ik daarvoor hartelijk dank aan mijnen raadsman.

Ik zeide dus op een schoonen morgen, die een heeten dag beloofde, aan Batavia vaarwel! — In het voorbijgaan zij aangestipt, dat het inschepen en aan boord bezorgen der goederen ook veel gemakkelijker en goedkooper gaat, dan 10 jaren geleden. Eindelijk werd het anker geligt en met eene flinke vaart stoomde onze boot al rookende, stampende en fluitende, tusschen de andere schepen door, om mij naar de plaats mijner bestemming te brengen, want ik had wel degelijk passage van *Batavia* naar *Benkoelen* betaald.

Van de reis wil ik niet spreken, zij was als zoo vele dier aardige reizen. De boot was goed, de hutten klein, tafel en bediening lieten wel wat te wenschen over en ...... enfin men vindt overal van die pruttelaars, die zich in niets kunnen schikken en op alles weten af te dingen.

De onderneming van den heer Cores de Vries is en blijft eene schoone zaak, waardoor onze Indische bezittingen stellig een grooten stap voorwaarts gedaan hebben, om op de hoogte onzer eeuw te komen. De reis was voorspoedig en den vierden dag, 's middags tegen 4 ure, lieten wij het anker ter reede van Benkoelen vallen, ten minste zoo dacht ik.

Onmiddelijk kwamen laadbooten op zijde; ik vroeg den eersten stuurman hoe het met mijne bagage zoude gaan en was blijde, toen ik ten antwoord kreeg: »O mijnheer, als u slechts opgeven wilt, wat u onmiddelijk bij u wenscht te hebben, dat kan in de sloep mede en de rest wordt door de maatschappij bezorgd; zeg maar aan den agent, waar u woont, dan zal alles wel te regt komen.

Perfect, dacht ik en wees mijn jongen een koffertje en de in Indië onmisbare hoedendoos en trommel aan om in de sloep te brengen.

Ik zelf, deftig in het zwart gekleed, want mijne eerste visite was den assistent-resident toegedacht, ontscheepte en stond, daar wij nog geen geweerschot van wal af waren, weinige minuten later op Benkoelens bodem.

Wel stonden daar eenige inlanders en eene massa van kinderen, maar dat woelige bedrijf, wat anders altijd op eene plaats heerscht bij aankomst van eene stoomboot, miste ik geheel; vooral verwonderde het mij ten hoogste geene persoon te zien, die op eenen politiedienaar of recherchebeambte geleek. Daar mijn jongen met de vraag kwam aanloopen, waarheen hij het goed moest brengen, zoo zeide ik hem een koelie te zoeken en mij te volgen, en vroeg een tamelijk fatsoenlijk gekleeden Inlander: »Di mana roemah toewan resident? Als ik den man gevraagd had, of hij mij een stuk van de maan wilde verkoopen, had hij mij niet met meer verwondering kunnen aanzien; eindelijk kwam er dan toch uit: »toewan resident tingal di Bankoeloe!« »Wel man dat weet ik wel,« antwoordde ik, »maar welken weg moet ik inslaan?« »Djallan Bankoeloe, di sinie!« was het antwoord, terwijl hij mij het zeestrand langs wees. Juist wilde ik mij met mijne vragen tot een ander persoon wenden, toen mijn jongen kwam en mij vertelde, dat ik niet te Benkoelen, maar te Passer Atjé was, wo 9 palen te marcheren had, en geene koelies krijgen kon, maar misschien wel bij zekeren prins J., wiens huis hij mij aanwees, een pedatti kon huren, om daarmede naar Benkoelen te gaan.

Nu was de beurt aan mij om verwonderd op te kijken en dit deed ik ter deeg; eindelijk besloot ik dan naar zijne vorstelijke genade te gaan en over de huur van eene pedatti te spreken. Gewillig werd mij door zijne hoogheid zulk een voertuig afgestaan, tegen eene billijke vergoeding van *f* 6.— en zelfs werd ik verzocht te blijven tot den volgenden morgen, maar daar kon ik niet toe besluiten, vooral dewijl ik dacht uiterlijk tegen 8 ure Benkoelen te zullen bereiken. Ik stapte dus moedig in mijne met één karbouw bespannen pedatti en voort ging de togt. Naauwelijks waren wij een paal op marsch, of wij kwamen aan eene breede rivier, de Selebar, die wij door middel van een ding overtrokken, wat men met den naam van vlot (rakkit) bestempelt. Zoo iets is mij nog nimmer overkomen; tot over de enkels stond ik in het water en elk oogenblik dacht ik, dat het geheele ding, wat uit eene aaneenschakeling van oude vergane bamboezen bestond, uit zijn verband zoude geraken en wij allen een koud bad nemen. Naderhand hoorde ik te Benkoelen, dat die rivier nog al vrij diep en sterk met krokodillen bevolkt is; had ik dat toen geweten, ik had stellig nog tienmaal meer angst uitgestaan, want ik zwem als een looden eend.

Gelukkig kwam ik met een paar bedorven verlakte schoenen en natte voeten er van af, en nadat de karbouw gebaad en gevreten had, ging de reis weder verder; met dat alles was zoo wat een uurtje verstreken en het begon mooi donker te worden. De weg, die eerst door eene kleine kampong en vervolgens door een heuvelachtig met bosch begroeid terrein liep, werd nu zoo slecht, dat ik het niet langer in de pedatti uithouden kon, maar in 's hemels naam maar er naast ging stappen. Wij kwamen na een uur rijdens weder aan het zeestrand en dadelijk daarop aan eene rivier, de Lampoyang; men steekt haar à gué over. Daar echter het water, door den vloed opgestuwd, te hoog was, moest ik alweder wachten. Of ik mij al boos maakte of niet, daar was niets aan te doen; de karbouw werd uitgespannen, ging in het water liggen, terwijl ik, niet in de vrolijkste gemoedsstemming, op mijn koffertje ging zitten, dat mijn jongen uit de pedatti gehaald had en afwisselend naar de branding en de maan keek. Gelukkig dat het zulk mooi weêr was. Verbeeld u eens, dat het gestortregend had. Het was 8 ure, mijn gewoon etensuur, en niets had ik bij mij te verkrijgen, niet eens het vooruitzigt van spoedig iets te verkrijgen. Nu, die twee uren aan de zandige boorden van de Lampoyang doorgebragt, zal ik niet ligt vergeten.

Tegen 10 ure kon de reis eindelijk vervolgd worden; ter naauwernood kwamen wij door de rivier, terwijl eene nijdige golf, die mij niet geheel en al verslinden kon, mij nog eventjes tot aan de buik toe met haar ziltig nat bespatte. Daar ik toch begreep, dat van mijne visite bij den adsistent-resident dien avond niets meer komen zoude, zoo liet ik alweder halt houden, opende het lederen koffertje en wierp mij in indisch nachttenue. Maar nu kwamen ook nieuwe kwellende gedachten bij mij op. Ik kende niemand te Benkoelen. Waar moest ik heen? Waar zoude ik den nacht verblijven? Deze en meer andere vragen wist ik eindelijk niet anders te beantwoorden, dan met het echt indische stopwoord: Enfin; het zal wel te regt komen! En het kwam ook te regt, maar hoe!

Nadat ik nog omtrent $1\frac{1}{2}$ uur gereden had en juist zachtjes was ingedommeld, werd ik wakker door het stilstaan van mijn voertuig. Ik was aan den hoek van een groot plein, dat, rondom met witte muren omgeven, met een grooten waringinboom in 't midden, bij den helderen maneschijn, een schoon gezigt opleverde, vooral voor een reiziger, die niet wist waar een onderkomen te vinden. Ik heb nog nooit zoo beteuterd en verlegen om een antwoord gestaan, dan toen mij de pedattivoerder vroeg: toewan mahoe sama siapa? Ja, dacht ik, als ik dat slechts wist, ik zoude u wel antwoorden. Ik zag wel achter boomen verscholen huizen, maar allen waren in diepe duisternis gehuld, nergens eene helder verlichte voorgalerij, zelfs geen brandende stolp toonde aan, dat die gebouwen bewoond werden. Juist wilde ik den gordiaanschen knoop doorhakken en last geven mij naar het residentiehuis te brengen, toen ik achter mij stemmen en de woorden: »Nu, goeden nacht, tot morgen!« hoorde, en dadelijk daarop, eenige heeren met een fabuleus lange en niettegenstaande den schoonen maneschijn, helderbrandende oбor zag voorbijgaan. Ik was veel te gelukkig om mij hierover te verwonderen, maar liep meer dan ik ging, op een heer toe, die mij gelijk een Deus ex machina verscheen.

Spoedig was hij met mijne tragi-comieke positie bekend en, dank zij der indische gastvrijheid, het gulle: »Wel, kom maar met mij mede«, klonk uit zijn mond. Wat hij verder vertelde van »behelpen, op een bank slapen«, enz., enz., hoorde ik in mijne blijdschap niet meer; ik was immers geborgen en uit de onaangenaamste positie gered, die ik nog in mijn leven gehad had.

Den anderen dag maakte ik mijne opwachting bij den assistent-resident; logeren kon ZEd.G. mij niet; ik geloof dat de kamers gewit moesten worden of de kok ziek was, het was ten minste een soortgelijk beletsel; maar het verwonderde mij wel, dat er ook verder niet naar gevraagd werd of en waar ik een onderkomen had. Ik bleef dus bij mijn nachtelijken vriend, en, hoezeer wij ons ook behelpen moesten, gulheid en hartelijkheid vergoedden alles, en met genoegen en dankbaarheid zal ik mij steeds de vrolijke dagen herinneren, die ik bij u, o Blaauwjasser! doorgebragt heb.

En, geachte lezer! treden wij nu in beschouwingen van het geheel, valt het u dan niet in de eerste plaats op, dat men een passagier, die vracht en passage tot *Benkoelen* betaalt, maar zoo bot weg, op negen palen afstand van die plaats, te Passer Atjé, aan wal zet en hem voor de rest zijn fortuin laat zoeken? — Waarom wordt niet van wege de maatschappij door het stationeren van paarden, bendi's — of des noods goed ingerigte pedatti's voor het verder vervoer van reizigers gezorgd?

Maken overigens, de slechte weg en de gevaren en hindernissen, die men langs dit korte traject en zoo digt bij de hoofdplaats ontmoet, niet een slechten indruk op u? Volgens hetgeen ik van de binnenlanden gehoord heb, moet het daar beter gesteld zijn als hier en vraagt gij: — »Hoe komt dat?" dan antwoord ik u met het oud Hollandsche spreekwoord: hoe digter bij den Paus, hoe slechter Christen! — Wel wordt door den een of ander beweert, dat er nog geen ongeluk gebeurd is. — Ha, zoo! alzoo daarop wordt gewacht om de zaak in order te brengen. — Welnu dan blijft er slechts de vraag over te doen: wat bedoelt men hier onder ongeluk? —

De kapitein P. van de stoomboot *Padang* met den luitenant W. zijn bijna verdronken in de Lampoyang; de pedatti van den luitenant S. is in dezelfde rivier omgeslagen en zoo hij ook geen lijfsgevaar had door te staan, heeft hij toch een gedeelte van zijn goed verloren, terwijl het overige door het zeewater bedorven was; de heeren S. en V. zijn met hunne bendi door het vlot gezakt bij het oversteken van de Selebar en gelukkig dat zulks digt bij den oever geheurde, anders waren paard en bendi en misschien menschenlevens er mede gemoeid geweest. Dit alles noemt men geene ongelukken! Vat ge nu wat men hier onder *ongeluk* bedoelt?

Als ik wel onderrigt ben, zoo moet door eene onlangs gedane opname van het terrein tusschen hier en Passer Atjé bewezen zijn, dat die weg beduidend verbeterd kan worden en vooral, door het slaan eener brug over de Lampoyang — het gevaarlijkste punt kan weggenomen worden.

Eindelijk — valt het u niet op, welke ontvangst den civielen ambtenaar hier ten deele valt? — Ik had mij altijd voorgesteld, dat het hoofd van een bestuur verpligt was, om voor het eerste onderkomen zijner ambtenaren te zorgen, vooral indien er geen logement op de plaats bestaat, en hij — zoo als hier — in een gouvernementshuis, dat door en van wege het gouvernement gemeubileerd is — woont. Hier schijnt men er anders over te denken, en daar heeft men mij staaltjes van verteld, die ik liever verzwijgen wil.

Ik heb gezegd — civiele ambtenaar — want welk een onderscheid bij de heeren militairen? Voor twee maanden kwam hier de tijding, dat een nieuw officier zoude komen; den anderen dag was reeds uitgemaakt, wie van de officieren den kameraad logeren zoude en sedert eene maand is de logeerkamer voor den gast gereed.

En hiermede sluit ik voor heden mijne mededeelingen; mogten zij u bevallen hebben, dan zal ik misschien nog meer van Benkoelens zeden en gewoonten vertellen. Mijn voornaamste doel echter zoude bereikt zijn, wanneer wij hier spoedig bespeurden, dat zij eene gunstige uitwerking mogten hebben.

Benkoelen, — November 1855.

JANG SELANGKAR.

Scheepsberigten.

Straat Sunda doorgezeild.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van.	Datum.	Naar
Decemb.	10	Amerikaansch.	Star Light	Chase	Manilla	28 »	Cork.
»	—	Engelsch	Leichhardt	Oakly	Shanghae	24 »	Liverpool.
»	11	Nederlandsch	Hugo Grotius	J. Glazener	Batavia.	9 Dec.	Rotterdam.
»	10	»	Vyf Vrienden	C. Johan	»	7 »	»

Aangekomen Schepen te *Batavia.*

Datum.		Vlag.		Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van.	Datum.	Agenten
Decemb.	12	Nederlandsch	schip	Jacob Roggeveen.	J. Vos van Marken	Tagal	5 Dec.	G. Suermondt en co.
»	—	Nederl Indisch	bark	Fathul Joesoer	Sech Banseer	Cheribon	7 »	Coulster.
»	13	Nederlandsch	»	Everdina Elisabeth.	C. J. Tonjes	Rotterdam	23 Aug.	van Ommeren Rueb en co.
»	—	»	schip	Neerlands Koningin.	E. Vonck	Samarang	9 Dec.	»
»	—	»	bark	Elisabeth	H. F. Klok	Zierikzee	28 Aug.	P. Landberg en Zoon.
»	—	Nederl Indisch	»	Lachmadie.	Sech Sahak	Bencoelen	4 Dec.	Coulster
»	—	Nederlandsch	»	Willemina en Clara	H. de Wyn	Soerabaya		Haeger en Schuurman.
»	—	»	»	Commercie Campagnie	J. H. Horn	Amsterdam		»
»	—	Engelsch	»	Stuart Wortley	G. Simson	Bombay		Maclaine, Watson en co.
»	14	Nederlandsch	»	Alblasserdam		Rotterdam		»

Vertrokken Schepen van *Batavia.*

Datum.		Vlag.		Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Decemb.	12	Nederl. Indisch	bark	Mariam.	Sech Genam.	Benjermassing.
»	—	Engelsch	schip	Eena.	S. Moate	Singapore.
»	—	Nederlandsch	bark	Maria Adrianna	S. v. d. Held,	Ned. via Sem. en Soerabaya.
»	13	Z. M.	stooms.	Amsterdam	kapt luit. t/s. J. Spanjaard	Koerst Noord West.
»	—	»	brik	Haai.	kapt luit. t/s. Courier dit Dubikart.	Koerst Noord Oost.
»	—	Nederlandsch	schip	Europa	H. Poort.	Soerabaya.
»	—	»	bark	Castor	Esink	»
»	—	»	»	Den Elshout	E. Boujer	Samarang.
»	—	Engelsch	»	Stirling	W. Jamieson	Singapore.
»	—	Fransch	schip	Bisson	X. Torchut.	Bordeaux.
»	14	Nederlandsch	bark	Constantia	J. C. Kaleshoek	Samarang.
»	—	Nederl. Indisch	»	Kalimantan	Lie Boenkim.	Sam en Banjermassing.
»	—	» »	brik	Noorfol	Said Alhabasey	Banka.
»	—	Amerikaansch.	bark	Brothers	R. Crowell.	Soerabaya.
»	15	Nederlandsch	»	Jan Pieterszoon Koen	Verloop	»
»	—	Nederl. Indisch	»	Indramayoe.	Sech Jemanie	Sam. Soer. Amb. en Banda
»	—	» »	»	Kim Tekseng	Kwee Tjenseng	Palembang.
»	—	» »	stooms.	Padang.	C. F. A. Persille.	Samarang en Soerabaya.
»	—	Z. M.	»	Gedeh		Padang.

In lading liggende Schepen te *Batavia*

Vlag.		Namen der Schepen.	Gezagvoerder	Bestemming	Agenten
Nederlandsch	schip	Schoon Verbond *	J. Veenstra.	Amsterdam	Haeger en Schuurman.
»	fregat	Jacoba Helena	L. van Wagtendonk.	In reparatie	»
»	»	Minister Pahud *.	J. M. Pfeil.	Rotterdam	»
»	bark	Zalt Bommel.	C. J. Jutta.		»
»	schip	Willemina Clara.	H. de Wyn	Amsterdam	»
»	bark	Commercie Campagnie.	J. H. Horn.	Middelburg	»
»	schip	Elisabeth *.	H. F. Klok.	Ned. via Sam. en Soer.	P. Landberg en Zoon.
»	bark	Mentor *	H. Zeelstra.	Nederland	E. Moormann en co.
»	»	Maria Agnes.	Tenger	»	»
»	schoon.	Diana *	van Sorhove.	Makassar.	G. Suermondt en co.
»	bark	Stad Schiedam *	Wulp	Rotterdam	»
»	»	Nederland en Oranje	van der Plas	Amsterdam	B. Kopersmit en co.
»	»	Lucipara *	Kloppenborg.	Amsterdam	»
»	»	Noordster	J. Luteijn	Cheribon.	Maclaine, Watson en co.
»	»	Alblasserdam *			»
»	»	Everdina Elisabeth *.	J. E. Tonjes.	China	van Ommeren, Rueb en co.
Nederl. Indisch	bark	Harriet *.	J. G. C. Ross.	Cocos Eiland	Adam en co.
» »	»	Maymoent.	Said Rachman.		Coulster.
» »	»	[illegible]	Said Hassin.		»
» »	»	Fathool Joesoer.	Sech [illegible]		»
» »	»	Alnoer.	Sech Awab.	Samarang.	»
» »	»	Elmasboor.	Sech Bahanan.	Soerabaya	»
» »	brik	Fathool Hair.	Said Abdulla.	Cheribon.	»
» »	bark	Lachmadie.	Sech Aboet.		»
» »	»	Fathoer Rachman.	Said Alhadie.	Grissee	»
» »	»	Balgies.	Said Alie.	Soerabaya.	»
» »	»	Alnoer Salim	Moh. Amin	Samarang en Banjermassing.	D. N. Buys en co.
» »	»	Fatehool Mobarak	Goestie Fulman	» »	»
» »	»	Said Maskoer	Alie	» »	»
» »	brik	Atiat Ulwadoet	Sech Osman.	Grissee	»
Engelsch	bark	Stuart Wortley *.	G. Simson	China	Maclaine, Watson en co.
»	»	Mountstuart Elphinstone *	G. Case.	Holland	»
»	schip	Royal Stuart *	Tadman.	Holland	Busing, Schröder en co.
»	»	William Fredrick. *	J. Stephenson	Rotterdam	Martin, Dyce en co.
Amerikaansch.	schip	Monterey *	Benson	Boston	Paine, Stricker en co.
»	bark	Dashing Wave *.	John B. Fisk	Bremen	»
Fransch	bark	Marie Gabrielle *	Delu.	Nantes	G. Suermondt en co.
»	schip	Alph. Nic. Cesard *	Le Bosse.	Havre.	»
Zweedsch	bark	Maria Charlotta *	J. W. Schmidt.	Stockholm	»

De Particuliere Schepen zijn aangeduid met een *.

Aangekomen schepen te *Soerabaya.*

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Dec.	4	Z. M.	stooms. Celebes.	luit t/s. 1 k. T. Hansen.	
»	—	N. I.	schip Ammana Tulbarie.	Sech Jubedie	Makasser.
»	—	»	schoener Schandar Salim.	Sech Ba-isa.	Batavia.
»	—	Ned.	bark Loopuyt	Boumeester.	»
»	5	»	schoener Doris.	H. F. Mackenzie	»
»	—	N. I.	» 29 April.	Samaodin	Benjermass.
»	—	Ned.	bark Schelde.	van Reede.	Grissee.
»	6	Oldenb	schip Stedinger.	F. Ammermann.	Zierikzee.
»	—	N. I.	schoener Carolina.	Pa Noriba.	Probolingo.

Vertrokken schepen van *Soerabaya.*

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Dec.	5	Ned.	schip Tonie	C. T. Zeeman.	Ned v. Prob.
»	—	N. I.	bark Hing Goan	Mas Tayeep.	Balie Bol.
»	—	Ned.	Willemina en Clara	H. de Wyn	Ned. v. Bat.
»	6	»	Economist	S. C. J. Olivier.	Amsterdam.
»	—	»	Zeemanshoop.	P. H. Berkey.	»
»	—	»	Australie	D. B. Jochems.	»
		N. I.	Soetan Iskander	R. Zoutman	Grissee.

In lading liggende Schepen te *Soerabaya.*

Vlag.		Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Bestemming.	Agenten.
Nederlandsch	bark	Minerva.	J. M. Boven		
»	bark	Margaretha Johanna.	M. Schon.	Nederland	Fraser, Eaton en co.
»	»	Factory.	J. Jansen		
»	schoon.	Anna Maria Wilhelmina	G. C. Fisscher		
»	schip	Jeannette en Cornelie	T. K. Veldman		
»	bark	de Zwarte Zwaan	J. Muller.	Nederland	B. J. van Eck en co.
»	schoon.	Doris	H. F. Mackenzie		
»	bark	de Zwyger.	P. P. Hoogland		
»	»	Loopuyt	C. C. Boumeester.		
»	»	Schelde	H. W. van Reede		
Nederl. Indisch	»	Abdul kassim	Said Alhabasey.		
» »	»	Djoemoeroet	Oei Boe.		
» »	»	Fatal Maän.			
» »	schoon.	Gleaner	J. F. Thierbach		
» »	»	Kangpie	Ong Kanghan.		
» »	»	Heatlie	Ko Tingie.		
» »	»	Isabel.			
» »	»	Ternate	G. G. Petersen	Ternate	B. J. van Eck en co.
» »	»	Sarie Toendjoeng	Laci Soempoat.		
» »	schoon	Schandar Salim	Sech Ba-isa		
» »	»	Kiem Ingsoen	Ho Kongpoei		
» »	»	29 April	Samaodin		
» »	bark	Aldjoesoer	Sech Ba-edila	Molukkos.	Gezagvoerder.
» »	schoon.	Hoktiny.	Ooy Kwang		
» »	bark	Salma.	Said Alhabasey	Makassar.	Gezagvoerder.
» »	»	Emelie	J. B. Perry.		
» »	bark	Tien Tay.	Lim Pikhie.		
» »	schip	Ammana Tulbari	Sech Jubedie		
» »	stooms.	Java.			
Engelsch	schip	Charles Holmes	C. H. Bowlby.	Nederland	Adam en co.
Lingasche.	schoon	Mastura.	Mohamet Tamin		
Amerikaansch	schip	Ocean Steed	F. Cuningham.		
Oldenburg	»	Stedinger.	F. Ammermann		

Aangekomen schepen te *Indramayoe.*

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Dec.	7	N. I.	schoener Batavia.	Giam Liangsoey.	Batavia.

Vertrokken schepen van *Indramayoe.*

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Dec.	4	N. I.	brik Noorfol	Said Alhabasey.	Banka.

Aangekomen schepen te *Cheribon.*

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Dec.	3	N. I.	bark Inghoat.	Ko Haksie.	Riouw.
»	—	»	bark Fieda Rachman.	Sech Bilfagie	Palembang.
»	5	»	brik Karep.	Pa Kaseo.	Riouw.
»	7	»	bark Atiat Tulbarie.	Sech Metrap.	Batavia.
»	8	»	bark Batavia.	Said Alhadat	»

Vertrokken Schepen van *Cheribon.*

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Dec.	6	N. I.	brik Karep	Pa Kasio	Soerabaya.
»	7	»	bark Fathool Joesoor.	Sech Beoesier.	Batavia.
»	8	»	bark Inghoat.	Ko Haksie.	Tagal.

Aangekomen schepen te *Tagal.*

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Dec.	4	N. I.	bark Oengoan	Lim Djehie.	Riouw.

Vertrokken schepen van *Tagal.*

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Dec.	3	N. I.	brik Atiat Toolwadoet	Sech Osman	Batavia.
»	5	Ned.	bark Jacob Roggeveen	vos van Marken.	Amsterdam.
»	8	N. I.	bark Oengoan.	Lim Djehie.	Samarang.

Aangekomen schepen te *Pekalongan.*

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Dec.	1	Ned.	bark Nederland en Oranje.	van der. Plas.	Batavia.
»	4	N. I.	brik Pasekan.	Lim Kitjiang.	»

Vertrokken schepen van *Pekalongan.*

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Dec.	8	Ned.	bark Nederland en Oranje.	van der Plas.	Batavia.

Aangekomen Schepen te *Pasoeroean.*

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Nov.	30	N. I.	kotter Paulina.	Seyman.	Besoekie.
»	—	Ned.	bark Koning Willem III.	H. H. Zeylstra.	Soerabaya.
Dec.	1	»	bark Triton.	H. Olie.	»
»	2	»	schip Oldenbarneveld.	A. Meyboom.	»
»	—	»	bark Ottolina.	J. J. Pange.	»
»	—	N. I.	kotter Krabbe	Mardam.	»
»	3	Ned.	schip Cristina Agatha.	H. de Visser.	»

Vertrokken Schepen van *Pasoeroean.*

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Nov.	22	Ned.	Burgermeester Hoffman	N. A. Dykema.	Rotterdam.
Dec.	1	»	bark Willem de Clercq	P. Oswehand.	Amsterdam.
»	—	N. I.	kotter Paulina.	Seyman.	Soerabaya.
»	4	»	kotter Krabbe.	Mardam.	»

Aangekomen schepen te *Probolingo.*

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Dec.	5	Ned.	schip Peking.	H. Croese.	Soerabaya.

Vertrokken schepen van *Probolingo.*

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Dec.	2	Ned.	schip Jacob.	J. F. C. Borger.	Nederland.

Aangekomen schepen te *Bezoekie.*

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Dec.	4	Ned.	schip Graaf van Nassau.	E. Sanders.	Soerabaya.
»	—	»	schip Formosa.	A. M. Smits.	»

Vertrokken schepen van *Bezoekie.*

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Dec.	5	Ned.	schip Formosa.	A. M. Smits.	Panaroekan.

Aangekomen schepen te *Banjoewangie.*

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Nov.	17	N. I.	schoener Venus.	Ketjil.	Balie Bad.
»	—	Ned.	schip Jacoba Cornelia	T. Rosenboom.	Cardiff.
»	24	»	schip Maria Diederika.	A. van Marion.	Panaroekan.
»	26	»	schip Cornelia Mathilda.	J. J. Muntendam	»
»	27	»	schip Carolina	Grtswinckel.	Patjitan.
»	28	»	schip Charlotta.	J. M. Sobels	Sumanap.
»	29	»	Immagonda. Sara Clasina.	N. Rademaker.	Pasoeroean.

Vertrokken Schepen van *Banjoewangie.*

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Nov.	17	Ned.	schip Hellevoetsluis	W. J. Vos	Dordrecht.
»	—	Oostenr	brik Splindido	G. Visin	Sydney.
»	18	Ned.	schip Juno	J. O. Klein	Hongkong.
»	19	N. I.	schoener Venus.	Ketjil.	Balie Bad.
»	—	Ned.	schip Jacobba Cornelia	T. Rosenboom.	Hongkong.
»	26	»	schip Maria Diederika.	A. van Marion.	Nederland.
»	27	»	schip Cornelia Mathilda.	Muntendam.	Schiedam.
»	28	»	schip Carolina	Grtswinckel.	Sumanap.
»	—	»	schip Charlotta.	J. M. Sobels	Tjilatjap.
»	30	»	Immagonda Sara Clasina.	N. Rademaker.	Amsterdam.

Aangekomen schepen te *Sumanap*

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Nov.	26	N. I.	schoener Sophia	Siendoe Djaya.	Soerabaya.
»	30	»	bark Carolina	Grtswinckel	Patjitan.
Dec.	1	»	brik Sie Kanoegrahan.	Pa Sasie.	Balie.

Vertrokken schepen van *Sumanap.*

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Nov.	26	N. I.	bark Alo[illegible]	Said Assgaf	Samarang.
Dec.	1	»	bark [illegible] Serie.	Said Alaydroos.	»
»	—	»	schoener Sophia	Siendoe Djaya	Soerabaya.

GEDRUKT BIJ DE UITGEVERS TE BATAVIA BIJ W. BRUINING.